

mpkslas menas literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1973 METAI

UGPIŪCIO 18 D. / AUGUST 18, 1973

PART TWO — NR. 194 (33)

Šiame numery

Kai rusas ima mokyt
lietuvių poetus.
Dvylikos paroda Corcoran
galerijoje, Washingtone.
Dr. Jonas Puzinas rašo
apie mūsų protėvių kovą
su ligomis.
Marios Saulaitytės eilėraščiai.
Krepšinio ir tinklinio rinktinės
Europon išleidžiant.
Akademinės prosvaitės.

Isisakniję savo tėviškės mene

Amerikos lietuvių dailininkų paroda Washingtone, D.C.

Rugpjūčio 10 d. Corcorano galerijoje, Amerikos sostinėje, atidaryta dvylikos lietuvių dailininkų paroda. Patsai muziejus yra pirmas atsiradęs Washingtone, ir vienas iš seniausių Jungtinėse Valstybėse. Jo specialybė yra amerikiečių menas, nors turi Rembrandto, Rubenso, Corot, Degas ir kitų europiečių kūrinių. Pastaruoju metu Corcorano galerija buvo palinkusi į kraštutinį modernizmą, ir tai atspindėjo parodose. Pasikeitus vadovybei, su kraštutiniomis sąjūdžiais kiek apripta ir, kaip kitų dalykų, daugiau susidomėta įvairių tautybių menais. Todėl galerijos dabartinis direktorius Roy Slade ir kuratoriai palankiai pažūrėjo, kai kilo mintis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo proga surengti lietuvių parodą. Jie norėjo, kad dalyvautų Amerikoje gyvenantys tapytojai ir grafikai, kad jie būtų iš naujesnių bangavimų ir kad iš kiekvienos šalies būtų po šešis. Tai iš dalies nulėmė dabartinės parodos pobūdį. Ji nėra istorinė. Tokiu atveju būtų tekę pradėti nuo lietuvių dailės patriarcho Adomo Varno, įtraukti realistinę mokyklą, gal net parod

dyti liaudies meno.

Vienas iš dvylikos nėra naujokas Concorado parodosose. Tai Adomas Galdikas, anksčiau dalyvavęs ten dvimetėse amerikiečių parodose. Pastarojoje žymia vieta užėmė Kestučio Zapkaus drobės. Anksčiau dvimetėse dar yra dalyvavę Jonas Aleksandravičius ir Antanas Vaikšnoras.

Kaip Adomas Galdikas, taip ir kiti mūsų tapytojai ir grafikai gražiai atžymėti parodos kataloge, — "12 Lithuanian Artists in America". Katalogas aprūpintas Kongreso knygyno numeriu, tad jis galės patekti ir į reikiamas bibliotekas. Kas norės, ten trumpai galės patirti apie lietuvių meno raidą ir rasti taiklius parodoje išstatytų menininkų apibūdinimus. Tai davė Mindaugas Nasvytis iš Clevelando valstybinio universiteto. Su įvado istorine dalimi galima kai kur nesutikti. Pavyzdžiui, kalbant apie Čiurlionį, gal būtų reikėję žodį tarti apie jį, kaip naujų kelių ieškotoją, nors ir nesutiktum su teze, kad jis buvo abstrakcinio meno pradininkas.

Po istorinės dalies Mindaugas Nasvytis kalba apie kiekvieną iš dvylikos, įrikiuodamas juos į menines mokyklas ir sroves, išskeldamas būdingiausią bruožą. Katalogo tvarka turime Dalią Alekniene, Adomą Galdiką, Vytautą Igną, Vytautą Jonyną, Ireną Mitkutę, Viktorą Petravičių, Zitą Sodeikienę, Romą Viesulą, Kazį Varnelį, Vytautą Virkau, Viktorą Vizgirdą ir Kazimierą Žoromskį. Tokia atranka pasidarė pati galerijos vadovybė.

Visi vyrai, jei taip galima išsireikšti, yra senį savo meno viltai, plačiau pažįstami iš ankstesnių parodų, ar bent daugiau girdėti, ar matyti periodinės spaudos puslapiuose, jų meno leidiniuose. Tai dar nereiškia, kad jie būtų įstrigę savo senuose laimėjimuose. Naujai ir tvirtai atrodo Adomas Galdikas, Viktoras Vizgirda, Viktoras Petravičius, jeigu jau dairytis po vyresniusius. Viktoro Petravičiaus išstatyti ir du leidiniai — Lino raiziniai ir Graviūros. Ten pat yra Vytauto Jonyno iliustruota knyga — "Die Leiden des Jungen Werthers". Šalia jų dvi Irenos Mitkutės knygos — lietuviškų keiksmažodžių grafika, ir antra — "Pastoralės". Tais keiksmažodžiais ji skiriasi iš kitų, nes tokios temos dar neturėjome savo menuose. Grafikoje ji yra išradinga ir taikli atlikime. Galima būtų tarti, kad tai naujas atradimas mūsų daili. Lygiai įdomi Dalia Alekniene savo moderniu braižu ir Zita Sodeikienė, ypač kai ją pirmą kartą išvysti spalvose, ligšiol matęs tik žurnalių iliustracijose. Tą patį būtų galima tarti ir apie Vytautą Virkau,

— jo spalvos į tave prabyla kažkokiais naujais pasauliais. Kazimiero Žoromskio "Billboard Series" kai kam iš mūsų bus sunkiau pagaunamos — dėl tų paveikslų plakatiško stiliaus ir dėl atgarsių iš meno srovės, kuri be rodo jau nėra paskutinis šūkis. Užtai lengvai suvokiama ir savo optine iliuzija išsiskiria Kazio Varnelio kūryba. Jis yra šio optinio stiliaus meistras, ir teko nugirsti, kad jau spėjo čia pagauti amerikiečių dėmesį. Dar grįžtant prie grafiku, Vytautas Ignas žavi savo lietuviškų motyvų nuosirdumu, o Romas Viesulas intriguoja savo išradingumu. Concoranos galerijoje jis išstatė savo "Raudų" seriją, kur susibėga: apšvietimas, juodas reliefas muzika ir garsas. Paties dailininko žodžiais, šis derinys turi duoti "magnetinę išpūdį" žiūrovui. Ar kiekvienas žiūrovas pagaus esmę ir ją išgyvens, tekstų suabejoti. Kai kam garsas ir grafika nebūtinai čia susilieję į vieną, naują meną. Pagaliau mūsų grafikos meistras Vytautas Jonynas parodai atrinko raizinius iš ankstesnio laikotarpio, maždaug Freiburgo dienu.

Išėjęs iš Corcorano galerijos tu pagalvoji: juk tai gražus lietuvių meno pasirodymas.

Ir tai istorinė paroda, nes Amerikos sostinėje tai pirmas tokis lietuvių dailės žygis.

O bendrą išpūdį trumpai nusakė galerijos direktorius Roy Slade savo žodyje kataloge:

"Šie menininkai yra išisakniję savo tėviškės mene; liaudies meno įtaka ypač pastebima čia išstatytoje grafikoje, kai tuo tarpu tapyba daugiau išreiškia šios dienos braižą".

Aug. R.

Vytautas Ignas Pasaka (lino raiziny, 1970)
Is lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C.

Dvi parodos Londone

Lietuviškos parodos Londone, per pastarąjį dešimtmetį štai Britanijos sostinėje, retas dalykas, ypač tokios, kuriose lietuviški ar lietuvių sukurti dalykai rodomi kitataučiams. Retas, bet vis dėlto galimas. Štai liepos mėn. iš karto turėjome net dvi. Viena jų

per pastarąjį dešimtmetį štai Britanijos sostinėje, retas dalykas, ypač tokios, kuriose lietuviški ar lietuvių sukurti dalykai rodomi kitataučiams. Retas, bet vis dėlto galimas. Štai liepos mėn. iš karto turėjome net dvi. Viena jų

Elenos Gaputytės skulptūrų ir piešinių paroda

Ji vyko Marjorie Parr galerijoje liepos 6-28 dienomis. Pateikti su savo darbais į šio didmiesčio galerijas nėra toks paprastas dalykas. O E. Gaputytė

(Nukelta į 6 pusl.)

Kertinė paraštė

Kai rusas ima mokyt lietuvių poetus

Šių metų "Poezijos pavasario" antologijoje, išleistoje Vilniuje, Levas Ozerovas (rusų literatas, vertėjas, savotiškas lietuvių poezijos bičiulis) savo straipsnyje "Poezijos laukas" surašo eilę priekaištų lietuvių poetams. Ozerovui atrodo, jog dabartinė lietuvių poezija "dar nėra iki galo įdirbtas laukas". Nepakanka "iš sodrios pilnakraujės realybės gimusių apibendrinimų", nepakanka revoliucinių kovų, hitlerininkų barbariško, prieškarinių vos kelių komunistų tragikos apdainavimo. Ozerovui ypač nepatinka poetų palinkimas į uždara psichologizmą, abstraktumą, savistabą. Anot jo, cituojant M. Gorkį, poetai yra tapę savo sielos auklėmis.

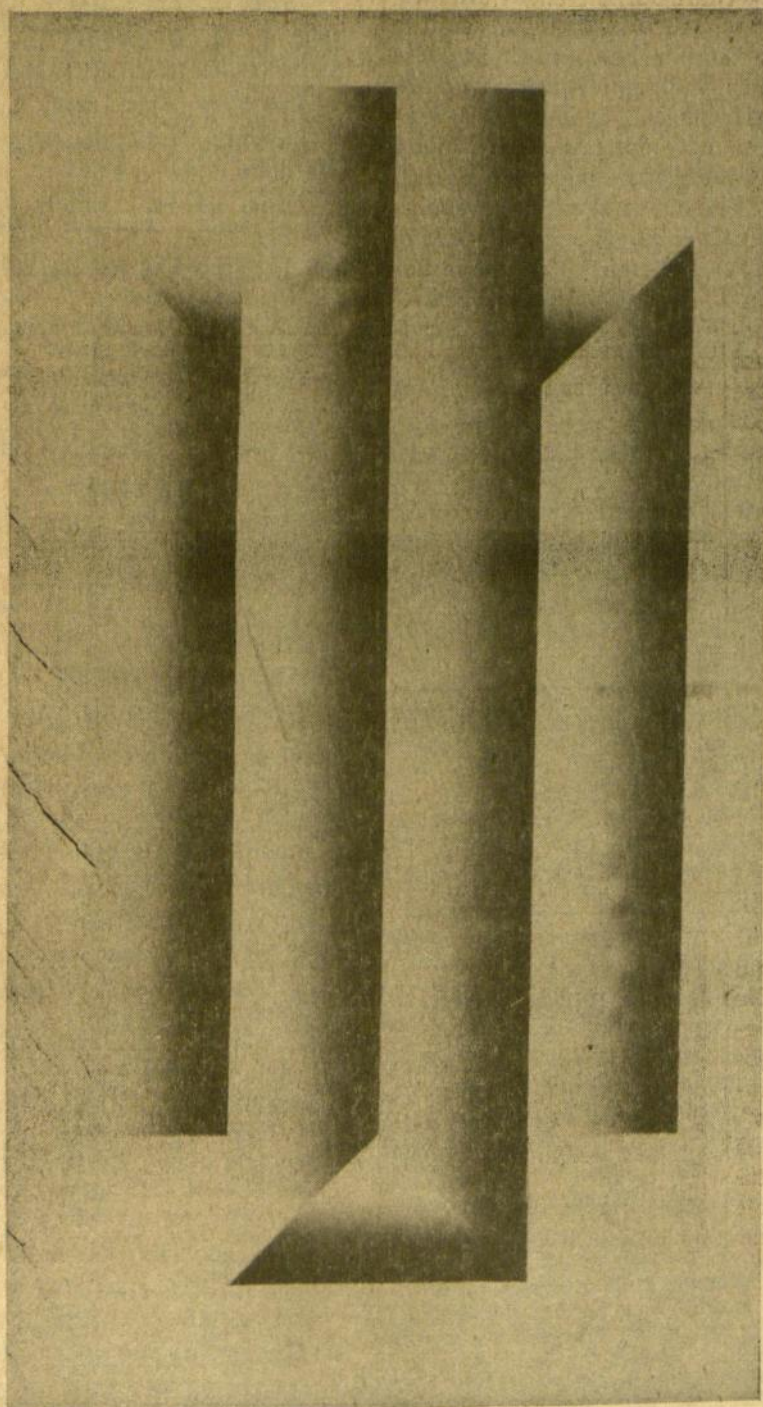
Negalima primesti Ozerovui nenusimanymo lietuvių literatūroje. Jis gražiai pašneka ir apie Donelaičių, Pošką, Baranauską, Strazdą, Putiną, Mieželaitį ir kitus poetus. Savo vertimais į rusų kalbą Ozerovas yra išpopuliarinęs lietuvių literatūrą Sovietijoje. Vis dėlto jis turi palyginti siaurą lietuvių kultūros sampratą. Jam lietuvių tautos tradicija — tai ne mūsų dvasinė gyvybė, atėjusi iš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės, iš senovės versmių, iš krikščionybės, Mažvydo, iš atgimimo kovų prieš muravjovišką spaudos draudimą, lenkinimą, rusinimą, iš žemdirbių meilės savai žemei, iš mūsų nepriklausomybės laikmečio, iš ideologijų įvairovės, iš demokratinės tolerancijos... Lietuviškai suprasto erdvaus dvasios lauko Ozerovas ir matyti nenori. Jam patogiau į savo ankštą tradicijos maišelį sumesti tik revoliucinius lozungus, tik nacių žiaurumus, sovietinį kryptingumą, laimėjimus, bolševizmo herojus ir pan.

"Ar galima užmiršti šią tradiciją?" — patetiškai klausia Ozerovas. Tarsi nesulaukdamas atsakymo, tuoj pat pabrėžia: "Bet yra širdies atmintis. Yra istorijos atmintis". Reiškia —

nei širdis, nei istorija tradicijos užmiršti neleidžia.

Teisingai. Yra dalykų, kurių nei mes, nei mūsų vaikų vaikai čia užmiršti negalės. Ne vien hitlerininkų žiaurumų. Juodu

(Nukelta į 2 psl.)

Kazys Varnelis Dvi U (akrilika, nuotr. J. Dovydeno)
Is lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C.

Adomas Galdikas Kompozicija (guasas)
Is lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C.

Kaip mūsų protėviai kovojo su ligomis

Dr. Jonas Puzinas

(Tęsinys iš praeito šeštadienio)

Dievai, žyniai, burtininkai

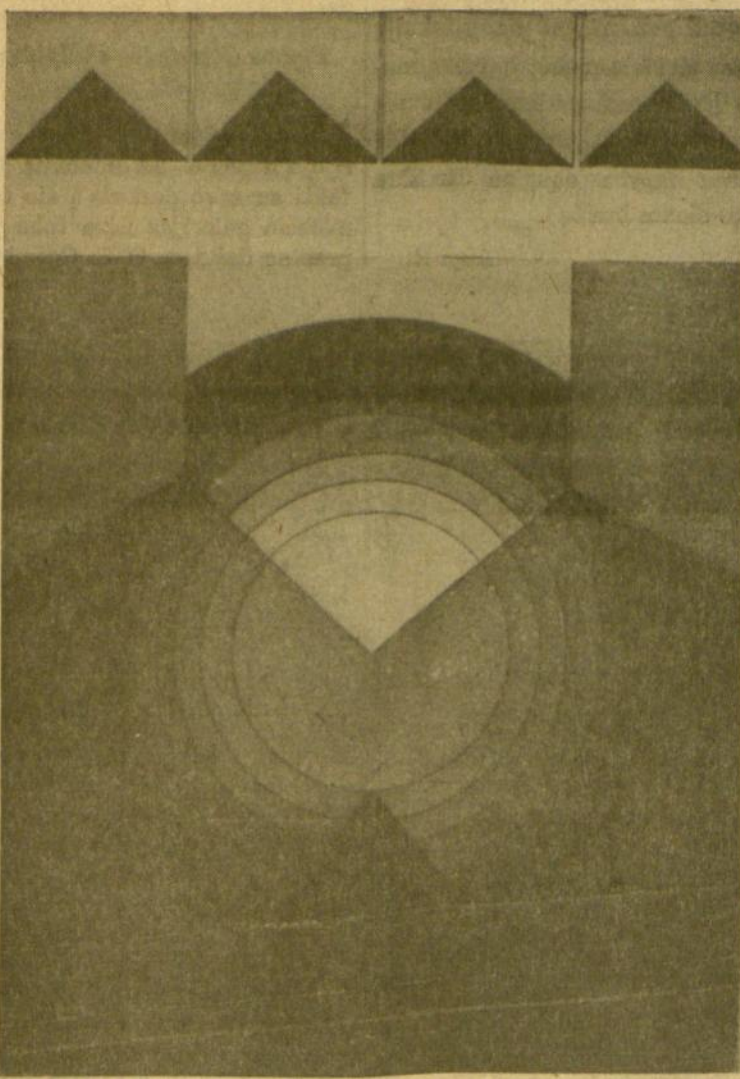
Ivairios senovės tautos ir kiltys turėjo dievų ir deivų — sergančiųjų globėjų. Senovės Egipte jau III tūkstantmečio pr. Kr. gale pradėtas garbinti medicinos dievas Imhotepas. Senovės graikai ir romėnai turėjo panašų gydymo dievą, ligonių gydytoją ir sveikųjų globėją *Eskulapą* (gr. Asklepios, lot. Aesculapius). Jo ženklas buvęs gyvatė ir lazda. Be Eskulapo būta ir kitų dievų, susijusių su sveikatos gloyba. Pavyzdžiui, tokiu yra buvęs *Apolonas*, tas jaunatvės, medicinos ir visokių menų dievas, į kurį buvo kreipiamasi ir marui siaučiant. Graikų *Heraklės*, o romėnų *Iunona*, buvo gimdyvių globėja, ir t. t. Vėliau ir kai kuriems krikščionių šventiesiems buvo priskirtos visokios gydymo ir sveikatą saugojančios galios. Štai, siaučiant epidemijoms ar marui, buvo šaukiamasi į šv. Roką ir Sebastijoną; drugiai krečiant — kreipiamasi į Petronėlę; sergantieji nuomariu (epilepsija) šaukėsi Valentino globos; Margarita buvo laikoma gimdyvių globėja; atskirų kūno dalių ligas ar negalias lengvino kiti šventieji: galvos skausmus — Ita, akis — Otilija, dantų gėlą — Apolonia, kaklą — Blažiejus, pilvą — Erazmas ir t. t.

Ir senovės lietuviai bei jų artimieji giminaičiai (prūsai, latviai) turėjo sveikatą globojusių dievybių, tik, deja, žinios apie tuos sveikatos dievačius ar deives yra labai šykščios, dažnai vėlesniųjų laikų rašytojų sugalvotos ir supainiotos. Pirmiausia iškyla sveikatos dievas *Aušautas*, kuris daugelio XVI a. autorių siejamas su Eskulapu. Apie 1530 m. sudarytuose Prūsų sinodo nuostatuose (Constitutiones Synodales) paminimas sūduvių garbinamas *Aušautas* (Auschauts), kuris prilyginamas Eskulapui (Aesculapius). Vad. "Sūduvių knygelėje" (Das Sudauerbuechlein) *Aušautas* (Auschauts) laikomas luošuju, ligonių ir sveikųjų dievu. Protestantų kunigas Jeronimas *Maleckis* (Maletius, apie 1925 - 1583) apie 1561 ar 1562 m. išėjusioje knygutėje "Wahrhaftige Beschreibung der Sudawen auf Samlandt" (Tikras Sembos sūduvių aprašymas) taip pat mini senovės sūduvių sveikatos dievą *Aušautą*, kuris buvęs vaizduojamas didelio žalčio pavidalu. Jonas *Lasickis* savo 1615 m. Bazelėje išleistame darbe "De diis Samogitarum, ceterorumque Sarmatarum et falsorum christianorum" taip pat kalba apie sveikumo ir ligos dievą *Aušautą* — Auscutum (Jonas *Lasickis*, Apie žemaičių, kitų sarmatų bei netikrų krikščionių dievus, Vilnius, 1969, p. 29, 47). *Aušautas* (Auschleuts) sutinkamas ir prūsų kronikininko Luko *Davidso* (1503 — 1583) raštuose. Pagaliau ir jau anksčiau minėtas Matas *Praetorius* savo darbe "Deliciae Prussiae" tą dievą vadina *Aušaičiu* (Auschaitis) vardu. A. *Mierzyński*, Die samlaendische Gottheit Ausautis. — Sitzungsberichte der Altertumsgesellschaft Prussia 21, 1896 — 1900, p. 41 — 51; K. *Būga*, Kalba ir senovė, I, Kaunas, 1922, p. 76; Pr. *Skardžius*, Lietuvių mitologiniai vardai. — Aidai, 1954, Nr. 5, p. 219).

Lietuvių tautosakoje (padaviuose, pasakose, dainose) sutinkamos dar kitos mitologinės bū-

tybės, susijusios su žmonių sveikatingumu, gerove. Tai *Laimė* (ji vadinama dar *Laima*, *Laimelė*), *Dalia* ir *laumės*. Žmonių ištikinimu, deivė *Laimė* nulemdavusi žmogaus likimą visam gyvenimui — nuo gimimo iki mirties, o *Dalia* — buvusi nuolatinė žmogaus gyvenimo palydovė. *Laimė* priskiriamos ir kitos funkcijos: palaime santuokai ir pagalbai gimdyvei. Apie tai mus informuoja vokiečių Otto *Glagau* (1834 — 1892) savo kelionės įpūdžių knygoje "Littauen und die Littauer" (Tilžė, 1869). Aprašydamas Rambynų kalną, O. *Glagau* paminia ir padavimą apie Rambynų garbintą likimo deivę *Laimą*, kuri buvusi ir pagalbos tiekėja gimdant. Jos kunigės būvę vadinamos *laumėmis*. Esą, jaunuoliai kopdavę į kalną, melsdamiesi palaimos santuokai, o gimdyvės — dėkodavusios už pasveikimą ir prašydavusios palaiminimo naujagimiui (Lietuvaininkai, Vilnius, 1970, p. 230). *Laumės* yra buvusios gamtos būtybės, pusdievės, artimesnės žmonėms, negu dievams. Jos dažniausiai gyvendavusios miškuose ir paupiuose. *Laumės* ypačiai būdavusios draugiškos neturtinoms motinoms. Kai motinos išeidavusios į laukus dirbti, *laumės* globodavusios namuose paliktus vaikus, juos nupraudavusios, penėdavusios, skalbdavusios. Bet *laumės* darydavusios ir bloga, kenkdavusios ypačiai toms moterims, kurios nemo-kėdavusios su *laumėmis* gražiai apsieti ar jas įžeidavusios. Tada *laumės* pavogdavusios kūdikius ir juos sukeisdavusios (V. *Krėvė* - *Mickevičius*, Apie laumes. Tauta ir Žodis, III, Kaunas, 1925, p. 233 - 336; J. *Balys*, Lietuvių tautosakos skaitymai, II, Tuebingene, 1948, p. 76 - 89; plati bibliografija duota: Z. *Ivinskis*, Senovės lietuvių religijos bibliografija. Atspaudas iš "Soter" Kaunas, 1938).

Tiek pirmąjį, tiek bendruome-

Dalia Alekniene

Iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 psl.)

Viktoras Petravičius

Iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 psl.)

Simfonija

nėje, tiek vėlyvesniais laikais (net iki XX a. pradžios) visokie žyniai ir burtininkai žmonių gydyme vaidino svarbų vaidmenį. Vokiečių Ordino kronikininkas Petras *Dusburgas* savo XIV a. pirmoje pusėje parašytoje Prūsų žemės kronikoje "Chronicon terrae Prussiae" rašo apie Krivį (*Criwe*), tariamą vyriausią prūsų, lietuvių ir latvių dvasininką, gyvenusį Nadruvos šventovėje "Romuva" (Romow) ir turėjusį didelę galią bei autoritetą (Scriptores rerum Prussicarum, I, 1861, p. 53 — 54). Vėlyvesnieji senovės tyrinėtojai tam Kūrėjų Kūrėjui, vainamam "Krivui Krivaičiu", priskyrė ir kitokių žynio galių, jų tarpe ir gydymųjų. Čia tepaminėsio vysk. Motiejų *Valančius*, kuris savo "Žemaičių vyskupystėje" apie tą Krivį rašo: "Glaudėsi prie jo žmonės priepuoliuose,

ligose ir prispaudimuose... O jis vienus gydė, kitiems pasakė, ko nuo jų dievai nori, trečius žadėdavo gelbėti ir gynioti. Po jo valdžią tarnavo dievams kiti įvairios vyresnybės kunigai, katrie, sekdami pavaizdą savo perdetinio, taip pat buvo gydytojai ne vien dišū, bet ir künų žmonių. Kaipogi, kam norint butoje sunkiai susirgus, tuojau ūkininkai ėjo prie kunigų klausit, ar begis ligonis ir kaip reiktų jį gydyti? Tuokart vienas iš tų kunigų ėjo pas ligonį ir per kiauřą naktį jo saugojo, tuo tarpu kiti, nakčia pas šventą ugnį šildydamos, teiravosi nuo dievų, kaip nutiks sergančiam" (*Motiejus Valančius*, Raštai, II, Vilnius, 1972, p. 40).

Pagonybės papročiai lietuvių liaudyje ilgai išliko. Tas pats vysk. M. *Valančius* teigia, kad net XVI a., plintant protestantizmui ir silpstant katalikybei, Vakarų Žemaičiuose žmonės grįžę į senąjį lietuvių tikėjimą ir palei Salantus bei Palangoje ant Birutės kalno pradėję deginti aukas Perkūniui. "Apent užaugino savo namuose žalčius ir gyvates, už dievačius paskaitytas, kaukolės žalčių ir kramės gyvačių praurbinę ir ant siūlo pavėrę, nešiojo ant kaklo savo, vildamos, jog tokie rožančiai apgins juos nuo ligų ir turtus padaugins" (*Motiejus Valančius*, I, c., p. 87).

Buvo išlikę vysk. M. *Valančius* laikais ir kitokių pagonybės liekanų, kaip moterys gydydavusios susirgusius vaikus: "Motinos, pasislėpusios nuo šeimos, gebėjo apdrožti slenkstį ir sienas keturiose namo kėrtėse, paskiau, pasėmusios į šukę pirkšnių, įmėdavo sudrožtąsias skiedras ir smilkydavo savo sargaliojančius vaikus. Taip darė vildamos pagalbą gausiančios nuo Slenkstinio ir kitų namiškių dievačių, katrie kėrtėse čėdijo gyveniti." Net ir "1838 m. atsirado moteriškosios Kražių parakvijos taip vaikus gydiančios" (*Motiejus Valančius*, I, c., p. 337 — 338).

Visokie žyniai, žiniuoniai, užkalbėtojai ir kitokie burtininkai žmonių gydyme užėmė svarbią vietą. Žmonėse jie turėdavo didesnę pasitikėjimą, negu tikri gydytojai. Kai kuriose vietose tie burtininkai buvo labai populiarūs, todėl žmonės, beieškodami

Kertinė paraštė

Atkelta iš 1 psl.

debesių gula ir Rusijos valdovų padarytos skriaudos mažai lietuvių tautai. Juk negalime užmiršti klastingo mūsų nepriklausomybės užgniaužimo. Tai gi baisus nusikaltimas.

Jei apie nacių terorą Lietuvoje prirašyta tūkstantčiai eilėraščių, keliolika poemų, romanai, atsiminimų knygos, apie sovietinę "sodrią pilnakrauję realybę", kurią ant savo kailio patyrė ne vienas dar gyvas tenykštis poetas, net ir šnektelti negalima, išskyrus liaupses, lakutą pavaizdavimą ar avyžiškai šališką prozą.

Sakykime, kas atsitiktų, jei kuris iš jauniausių poetų imtų ir sukurtų jausmingą poemą, apdairuodamas raudonosios armijos invaziją, sukladotus balsavimus, suiminėjimus, tardymus, kankinimus, likvidacijas, moterų, vaikų, senelių trėminimą Sibira, lietuvių egzodą į Vakarus, partizanų pasipriešinimą ir t. t.

Prileiskime, kad Vilniaus liedyklų cenzoriai per kėdą nepastebėtų (???) tokios knygos atspausdinimo ir išplatavimo. Einu lažybų, poema būtų išparoduota per dvi valandas, panašiai kaip senesniai išleista knyga apie vaistažoles.

Koks erzelis kiltų Vilniaus ir Kremliaus valdovų menėse! Jie ten iš proto kraustyti. Knyga tuoj pat būtų uždrausta platin-

sveikatos, vykdavo į juos net iš tolimų vietovių. Gydyta visokiais "užkalbėjimais", dažniausiai vadinamais "maldelemis". Tuose užkalbėjimuose yra nemaža pagoniškių formulų (Šaukimas į Žemynėlę, Mėnulį, Saulę, Perkūną, ugnį, vandenį ir kt.), bet didžioji "maldelių" dalis turi krikščioniškosios religijos elementų: kreipiamasi į Šv. Trejybę, Jėzų, Mariją ir į įvairius šventuosius. Tie užkalbėtojai, kaimo daktarai ir burtininkai, žmonės buvo vadinami įvairiais vardais: atžadėtojai, žadėtojai, žavėtojai, užvartytojai, vartytojai, vardininkai, užkalbėtojai atkalbėtojai, nukerėtojai, šnabždūnais ir kt. (V. *Krėvė* — *Mickevičius*, Kėrai. — Tauta ir Žodis, IV, Kaunas, 1926, p. 504 — 508; *Jonas Balys*, Liaudies magija ir medicina. Lietuvių tautosakos lobynas, II, Bloomington, Indiana, 1951, p. 10, 12 — 13). Tomis magiškais formomis kreipiamasi į jauną mėnulį, norint išprašyti sveikatos, skaudant dantis, gydant karpas, navikus, arba navikaulius (*Jonas Balys*, I (Nukelta į 3 psl.)

DR. REGINALD CIENKUS
TEL. — 788-3980
GYDYTOJAS CHIROPRAKTIKAS
6230 W. Cermak Rd., Berwyn, IL
Pirmad., Antr., Kėtv. ir Penktad.
9 val. ryto iki 12 val. dieną ir nuo
2 val. popiet iki 8 val. vakaro.
Šeštadieniais 8:30 - 12 val. dieną.
Emergency tel. — 788-3981

PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą
2858 West 63rd Street

DR. K. G. BALUKAS
DR. FANG C. LU
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 83 Pl., Justice, Ill.—599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą
tai neatsiliepia, skambinti 874-8019

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

ti. Parduoti egzemplioriai konfiskuojami. Poetas būtų apšauktas pamišėliu arba Sovietų Sąjungos šmeižėju. Partiniai rašėivos jį riebiai išvanotų savo periodikoje. Išknistų, kad jis turėtų teta Čikagoje ir už skudurus parsiduoda kapitalistams. Poetui užkrautų septynerių metų bausmę sunkaus darbo stovykloje, be teisės grįžti gimtinėn.

DR. VL. BLAZYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2801 West 63rd Street
Kampus 63-cios ir California
Pirmad., antr., ketvirtad. nuo
8 iki 7:30 val. vakaro
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Trečiad. ir penktad. uždaryta
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. Walbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. — 695-5533

FOX VALLEY MEDICAL CENTER
840 Summit Street
Routo 58 — Elgin Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm. ketv. 1 iki 7 popiet.
antr., penkt., 1-5, treč. ir šešt. tik
susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmad. ir
ketv. 10-4 ir 7-9, antr., ir penktad.
10-4, šeštad. 10-3 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. Tel. — GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne
atsiliepia, skambinti: MI 3-0001

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akčių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-2220
Namy — rezid. — PRospect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKA A
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketvirtad. ir penkt.
nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8
val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kaadien nuo 1-4 p. p. ir 6
iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kaadien 10-12 ir 4-7 Trečiad. ir
šeštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kaadien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REllance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvius gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antr., ketvirtad. ir
penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8
val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p. ir
trečiad. uždaryta

DR. NINA KRAUCEL
KRIAUČELIONAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave.
Tel. WA 5-2670, neatsiliepęs skam-
binti 471-0225, Valandos pagal susi-
tarimą.

Ką j tai pasakys Levas Ozerovas? Ar šioje orveliškoje situacijoje jis nemato realybės lauko, kuriame turi egzistuoti jautrūs poetai ir kiti menininkai. Kad galėtų suvesti galą su galu ir išsilaikyti ekonomiškai, poetai turi daug ko nematyti, daug ko neišgirsti ir dažnai išplėsti iš savo širdies bei atminties beveik du trečdalius gyvybe alsuojančios istorijos

Tik dėl to poetai ir linksta į uždara psichologizmą ir minties gėlmę. Tik dėl to jie nenori klausyti L. Ozerovo pamokymų.
Pr. V.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kaadien nuo 10 v. ryto iki
3 v. popiet. Trečiad. ir šeštad. nuo
10 v. ryto iki 1 v. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. — 239-2919

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Pirmad., antr., ketvirtad. ir penkt.
nuo 9 val. popiet iki 7 v. vak. Šeštad.
nuo 9 v. ryto iki 11 val. ryto — tik
susitarus.

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Užsaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
5159 South Damen Ave.
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namy 925-7697
Valandos tik pagal susitarimą.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATO
CHIRURGIJA
2656 W. 63rd St./cet
Val. antrad. nuo 1-4 popiet
ir ketvirtad. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5546

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REllance 5-4410
Rezid. GRovehill 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val.
iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.,
antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p.
ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
TEL. — 925-8296

Valandos: 2-8 v. v., penkt. 10-12
ryto ir 2-3 val. vak. Šeštad. 1 iki
4 val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St
Tel. PRospect 8-1223

Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir
penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8
v. v., šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu
laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123, Namy GI 8-6197

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad.
2-4 ir 6-8. Treč. ir šeštad. uždaryta

Tel. PRospect 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS
(VAKARAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 6-8 val.
vak., penktad. ir šeštad. 2-4 popiet
ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. Ofiso PR 6-6446

DR. F. C. WINSKONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLOIBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141; namų 638-4850

Val.: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8,
penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Kaip mūsų protėviai kovojo su ligomis

(Atkelta iš 2 pusl.)

c., p. 17 — 25). Bet labiausiai naudotasi užkalbėjimais bei burtais nuo šių ligų ar kitokių negyvyčių: gyvatės įkandimo, šuns apriėjimo, rožės, dedervinių, karpų, dantų ar akių skaudėjimo, kartelio (rémens), grižto, nikstelėjimo, skaudulių, pūšlių ant liežuvių (jos, sakoma, atsiradavusios nuo „apkalbėjimo“), sutinių, kokliušo, vėjo užpūtimo, gumbo, moterų bei vaikų ligų, kraujoplūdžio, šlapinimo lovoje ir kt. (Jonas Balys, I. c., p. 55 — 82). Užkalbėjimais gydyta ir gyvulių ligos: kiaulių pažadės, kirmėlės žaidžios, arklių vyvalai, karvių pakerėjimas ir kt. (Jonas Balys, I. c., p. 82—85).

Naudota tam tikros magiškos formulės ir piktajai dvasiai — demonui — išvaryti iš žmogaus ar gyvulio, nes toji dvasia buvo laikoma ligų ir visokių nelaimių priežastimi. Tos magiškos „maldeš“ buvo laikomos paslaptys, neišduodamos, nes kitaip jos nuostojančios galios. Tik prieš mirtį burtininkas atskleidavo magišką „maldeš“ kuriam nors savo šeimos nariui. Nebūtinai pats ligonis turėdavo vyktyti pas burtininką. Gydyta ir iš toli, tik sergantysis turėjo tikėti burtininko stebuklingąja galia. Burtininkų tarpe yra buvę nemaža ir moterų (J. Balys, Burtai. Burtininkas. — Lietuvių Enciklopedija, III, So. Boston, 1954, p. 373 — 376).

Jei vieni burtininkai gydė žmones užkalbėjimais, rūkymu, dieleimis, šaknimis, visokių gyvūnų taukais ir kitokiomis priemonėmis, vadinasi, vieni ar kiti bandė jiems padėti, — kitą burtininką būrį sudarė raganiai, raganos, apkerėtojai, žavėtojai, jau darę pikta, kenkė žmonėms. Jie, turėdami „blogas akis“, galėdavo pakenkti ne tik žmonėms, bet gyvuliams ir javams. Nuo „pikto žvilgsnio“ žmonės susirgėdavo, imdavo „džiūtį“ ar būdavo „sutraukiami“ — paraližuojami (J. Balys, Burtai. — Lietuvių Enciklopedija, III, p. 373 — 376). Prieš tokius burtininkus kovojo ir Bažnyčia, ir vietinė valdžia. Pavyzdžiui, 1643 m. Žemaičių vyskupijos kunigų sinode Alsėdžiūose, išsklausius popiežiaus Grigaliaus XV-jo 1623 m. kovo 20 d. laišką (bule), nutarta: „Žavėtojai, burtininkai ir visi, kokia nors eile sandarus su velniais darantys, turi būti kankinti ir iš draugystės žmonių išnivyti“ (Motiejus Valančius, Raštai, II, p. 342).

Ir prasidėjo burtininkų gaudymas bei persekiojimas, vadinamieji raganų teismai. Vakaruose Europoje raganų teismai sutinkami jau nuo XIV a. pirmosios pusės, bet Lietuvoje jie žinomi tik iš XVII a. pabaigos bei XVIII a. pradžios. Pavyzdžiui, 1691 - 1692 m. Žagarių teismas nutėis sudeginti tris moteris (L. A. Jucevičius, Raštai, Vilnius, 1959, p. 648 — 649). Ir vysk. M. Valančius savo „Žemaičių vyskupystėje“ dūda vertimų keletos bylų, vykusių 1969 m. birželio 27 — liepos 4 d. Dirvėnų dvare; čia nutėis sudeginti vienas vyras ir keturios moteris (Motiejus Valančius, Raštai, II, p. 343 - 350). 1702 m. paskelbus ragana vieno Varėnų kanauninko motiną, kanauninkas kreipėsi į karalių, kad paleistų jo motiną. Tačiau, kol buvo gauta karaliaus vad. „geležinė gromata“, įniršė bajorai sudegino kanauninko motiną. Tada karalius Augustas II — rasis 1703 m. gegužės 5 d. universaliu įsakė, kad nuo tos dienos visas raganas ir žavėtojus teistų kunigai (Motiejus Valančius, I. c., p. 350). Tik 1776 m. Lenkijos ir Lietuvos seimas uždraudė burtininkų kankinimus ir panaikino mirties bausmę už raganavimą (J. B., Ragana. — Lietuvių Enciklo-

pedija, XXIV, So. Boston, 1961, p. 421). Psichinės ligos laikyta pasekme piktybių dvasių įsiveržimo į žmogų. Todėl kovota ir su velniais, apsėdusiais ligonis. Ir Lietuvoje kunigai skaitydavo tam tikras maldas — egzortus, vartydami piktašias dvasias iš žmonių ar vietų. Bet 1647 m. Žemaičių vyskupijos kunigų sinode nutarta, kad kunigai „be žinios vyskupio neskaitytų egzortų, nebegintų iš žmogaus velnio, nors kaip ligonis rodytųsi apsėstas“ (Motiejus Valančius, I. c., p. 331).

Liaudies medicina

Laimei, nesiribota tik burtais, visokiais užkalbėjimais, bet iš seno ieškota ir pavėksnių priemonių kovoje su ligomis. Ilgus amžius stebint ligų reiškinius ir taikant atitinkamus vaistus ar kitokias priemones atskiroms ligoms gydyti, visose tautos išsivystė vadinamoji *liaudies medicina*. Ir Lietuvoje ji turi gilią šaknį. Liaudies medicinos pradžios glūdi net priešistoriniuose laikuose. Žiniai, naudodamiesi ilgų amžių liaudies medicinos patirtimi, gydydavo žmones vaistingomis žolėmis, šaknimis, vaisiais, mineralinėmis medžiagomis, visokiais atpilai, specialiai paruoštais tepalais ir kt. Kad ir liaudies medicinoje esama nemaža neracionalių ir net kenksmingų gydymo būdų (pavyzdžiui, voratinklų dėjimas ant žaizdos, kraujuojančios žaizdos gydymas kiaulės ar kitokiu mėšlu), tačiau joje yra sukaupta labai daug ir racionalių gydymo priemonių bei būdų, pripažintų medicinos mokslo. Nežiūrint šių dienų chemijos ir medicinos mokslų pažangos, didelė dalis liaudies medicinoje vartotų ir tebevartojamų vaistų žolės (šaknys, stiebai bei šaknų, šakelių, lapų, žiedų, vaisių) įeina į farmakognoziją. Didelė dalis liaudies medicinos gydymų priemonių tebėra moksliskai neištirta, dar daugelis liaudies medicinos paslapčių mokslui neatskleista.

Liaudies medicinos gydymo priemonių tarpe naudojama labai daug aukštesniųjų ir žemesniųjų augalų žaliavų, gyvulinių ir mineralinių medžiagų. Lietuvoje kaimo moterėlių „vaistinėse“ būdavo apstu visokių vaistų žolėlių. Čia neįmanoma visų jų suminėti, tepirminsiu pačias populiariausias vaistažoles. Pradėkime

nuo kvapniųjų *ramunėlių*. Ir koks universalus vaistas: žiedų galvėlių arbatą gerdavo žmonės persišaldę, viduriuodami, turėdami žaizdų skilvyje, kovodami su blogu virškinimu, susirgę gelta, inkstų ir pūslės ligomis; ramunėlių nuoviomis plaudavo skaudamą gerklę, pūluojančias akis, nušalusią galvą ir t. t. Arba vėl *kietis metėlė* buvo vartojamas apetitui sužadinti, gydant įvairius virškinamojo trakto susirgimus (viduriavimą ir kt.), kovota su dizenterija, kirmėlėmis, geltige, inkstų ligomis, kosuliu, plaučių džiova, nuomariu; šakelių ir lapų arbatą gerdavo moterys, sirgamos mėnesinėmis. *Puplaškių* arbatą gerdavo virškinimui gerinti, skilvio slogai gydyti ir kūnui stiprinti. *Rūta* kovota su vidurių skausmais, gyvatės nuodais, o moterys nutraukdavo neštumą. *Mėtų* lapų arbatą buvo gerama viduriams reguliuoti, nuo kosulio ir dusulio. *Kmynai* palengvindavo vidurių skausmus. *Krapų* arbatą ir *aguonų* pienas naudota kaip migdomasis vaistas. *Aviečių* šakelių ir uogų arbatą gerta peršalus, sergant sloga, plaučių uždegimu. *Jonažolė* buvo gydomos kepenų ligos. *Valerijono* šaknis šalindavo nervingumą, nemigą, lengvindavo galvos skausmus, švelnindavo gerklės įdegimą. *Gyslotis* buvo dedamas ant skaudamos vietos. *Alavijo* (alijošiaus) sultingais lapais buvo gydomos žaizdos, o alavijas, sumaišytas su medumi, lengvindavo kosulį. *Kraujažolė* vartota kraujo bėgimui sustabdyti ir nuo strėnų skausmo. Be to, buvo renkami liepos, vyšnių, raudonųjų bijūnų žiedai, beržų, aviečių, bruknių lapai, ažuolų, ievų, serbentų žievė, džiovintos žemuogės ir mėlynės, eglių šakai, rožių sėklos ir kita. Liepos žiedų arbatą gerta peršalus, beržų lapai vartota gydant kaulų ligas, aviečių lapais buvo šalinami odos išbėrimai, ažuolo žievė sulaikydavo viduriavimą, gydydavo odos išbėrimą, rožių sėklomis buvo kovojama su skausmais, kuriuos sukeldavo akmenys tulžyje, inkstuose, pūslėje.

Plačiai naudota įvairios gyvulinės kilmės medžiagos. Džiovintos gyvatės, užpiltos degtine, buvo laikomos geru vaistu apetitui pagerinti nuo galvos svaigimo, mažakraujystės, vidurių skaudėjimo. Įvairiais gyvulių taukais taip pat buvo gydomos visokios

ligos. Ypačiai buvo populiariūs barsuko taukai, kuriais gydytasi nuo džiovos. Ir vaistinėse buvo laikomi liaudies pageidaujami vaistai, turėję keistus pavadinimus. Štai kai kurie būdingesni vaistų pavadinimai: Briedžio ragas aliejus (Ol. Origanum creticum); Skorpiono aliejus (Ol. animale foetidum); Sliukų aliejus (Ol. olivaceum album); Žalias varlių aliejus (Ol. viride); Akmenų kraujas (Lapis Haematidis); Devynėlių vyrų sylos lašai (Elexir ad longam vitam); Raudonas žiogo sviestas (Ungu. potabile rubrum); Taukai: ožio, gandro, ločio, opšaus, šuns, vilko (duodama arba Axung. Porci, arba Ungu. flavum pavadinimu); Juodos varnos smegenys (Chinoi-din); Vyturio pintis (Boletus laticis). Žydo vyšnia (Bacca Al-kengi) ir kt. S. Slonimskis, *Materiāly po istorii mediciny v Litve*. — Tauta ir Zodiis, V. Kaunas, 1928, p. 520 — 521). Gydomosios galios buvo skiriama avies, ožkos ir kumelės pienui. Votys gydyta šildančiomis ir šutinčiomis priemonėmis: kepta duona ir t. t. (Plačiau apie liaudies mediciną: I. Skliutauskas, *Apie liaudies mediciną*. — Medicina, Nr. 1, Kaunas, 1931. VI. *Tiškus*, Mūsų liaudies medicina. — Medicina, Nr. 7, 1931; A. Grigaitis, *Lietuvių liaudies medicina*. — Lietuvių Gydytojų Biuletenis, 3, 1968, p. 101—103; I, 1969, p. 15 tt).

Liaudies medicinoje yra dar daug netyrinėtų dalykų, kurie gali būti naudingi medicinos mokslui. Tą klausimą senesniai nuodugnai yra tyrinėjęs I. Skliutauskas straipsnyje „Dėl lietuvių liaudies medicinos tyrinėjimo mokslinės ir praktinės reikšmės“ (Vilniaus Valstybinio Universiteto Mokslo Darbai, XVII, Medicinos mokslų serija, 4 tomas, Vilnius, 1958, p. 141 — 148). Jis iškelia kai kurias tyrinėtinas dalykus. Pavyzdžiui, kai kurios Lietuvos vietose sergantieji reumatu kiša ligonio skaudamąją kūno dalį į skruzdėlyną ir leidžiasi skruzdėlių sukančiomis. Reumatų gydymas ir bičių įgėlimais. I. Skliutauskas taria, kad visi toksinai (įskaitant ir skruzdėlių bei bičių nuodus), be būdingų kiekvienam jų specifinių veikimo skirtumų, slopina nervinės sistemos reaktivumą. Atitinkamai dozuojuant, reikiamoje

Kazimieras Žoromskis

Iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 psl.)

SAPNAI

MARIJA SAULAITYTĖ

BALTOS MĖNESIENOS NEPRIGIJO

Baltos mėnesienos neprigijo: neužauginome naktų.

Miegas be sapno nesaldus, kaip nesaldus ir sapnas be nakties.

Nuo nemigo pajudusioj, giljoj drėgnoj duobėj balti veidai ir švelnios akys.

Kokia svarbi tu man buvai, kai prieš tave stovėjo laimė, baili ir netikra.

Bet aš dabar namie. Sulačiau derliaus tavo išaižytų sapnų.

Nėra nakties.

Be miego pagyvensim dar metus.

Balti veidai ir švelnios akys, kur buvo pilnatis.

DEVYNRAGIAI ELNIAI

Devyni elniai, galvas iškelę, klausosi.

Greit juos pasieks senos pilies medžioklė.

Kai būsime sukaustę pasakutiniąsias pasakas, ar dar gimdysime vaikus?

Latvių jubiliejinė dainų šventė Koelne, Vokietijoje

Apie 5000 maldininkų Koelno katedroje, daugiau kaip 4,000 jungtinio choro koncerto klausytojų, trys išparduoti teatro vaidinimai, du išparduoti lengvosios - modernios muzikos koncertai, publikos nestokoja populiarios muzikos ir operų arių koncertas, gausus klausytojų rašytojų rytas, per 3,000 tautinių šokių žiūrovų ir daugiau kaip 2,000 svečių užbaigos bankete.

Bendras visų koncertų, vaidinimų, paskaitų ir sueigų klausytojų, žiūrovų ir lankyto-

pat girdomi jų pačių šlapimu. I. Skliutauskas ir šioje liaudies medicinoje randa tam tikro racionalumo: šlapime neretai yra gana daug elektrolitų, fermentų ir hormonų (I. Skliutauskas, I. c., p. 146).

Taigi, kad ir kai kurie liaudies medicinoje naudojami gydymo būdai mums atrodo gana keisti, net nepriimtini, bet jie turi tam tikrą ir racionalaus gydymo pagrindą. Tai ilgų amžių sukauptos patirties vaisius.

(Bus daugiau)

jų skaičius apie 15,000 žmonių. Įspūdinga buvo eiseną į Koelno katedrą, dar įspūdingesnės pačios pamaldos. Taip pat ir visa 100 metų latvių dainų švenčių jubiliejaus programa buvo plati ir įvairi. Ji visais atžvilgiais pralenkė dvi ankstesnes, tremtyje suruoštas, latvių dainų šventes.

I šią 100 metų jubiliejaus šventę suplaukė latviai iš viso pasaulio. Toliausieji lankytojai buvo latviai naujajazemdiečiai Lidijsa Maulica ir Janis Komsars. Iš tolimo Sibiro šventę aplankė Vilhelms Celms, kuris ten buvo kalinamas 25 metus ir tik prieš tris savaites ištrūko iš Sovietų Sąjungos.

Svenčių ruošimo komitetas yra optimistiškas ir mano, kad piniginių nuostolių nebus. Visa tai liudija latvių išeivijos kultūrinį gajumą.

A. T.

DIRBTINIŲ ŠANARIŲ TRYIMAMS 360,000 DOL.

Connecticut universiteto mokslininkas Norbert Greene gavo JAV mokslo fundacijos pašalpą 360,000 dolerių. Jis tirs, kokios yra geriausios metalo medžiagos sutvirtinti sulaužytiems kaulams ar padaryti dirbtines kaulo viršūnes klubuose.

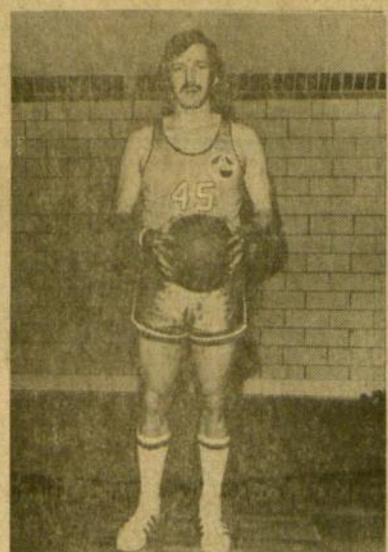
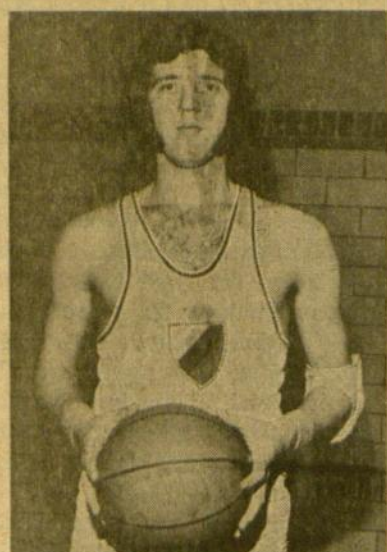
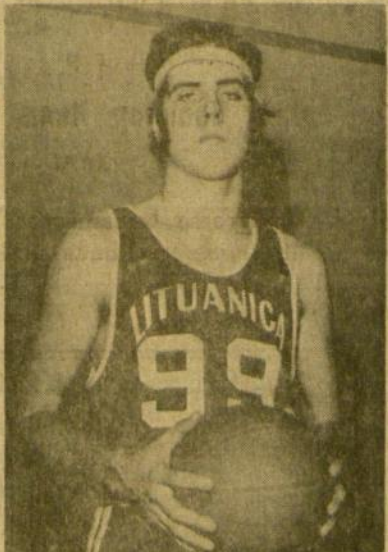
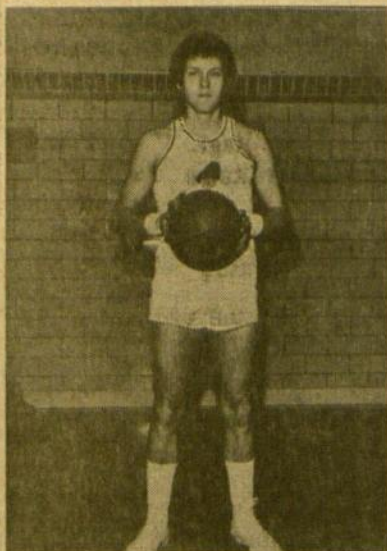
Viktoras Vizgirda

Pakelėje (akrilika, 1972)

Iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 psl.)

Sėkmės mūsų sportininkams Europoje

Išvykos Europon krepšinio rinktinė

Pirmoje eilėje:
Iš kairės į dešinę —

Alvydas Baris, gim. 1953 m. liepos 20 d., yra 6'5" ūgio, sveria 190 svarų. Jis šiuo metu lanko De Paul universitetą Chicagoje ir priklauso to un-to krepšinio komandai. Yra Chicago Lietuvos sporto klubo narys. Žaidžia puolime.

Mikas Baškauskas, gim. 1952 m. liepos 24 d., yra 6'4" ūgio, sveria 205 svarus. Jis šiuo metu lanko Yale universitetą, kur studijuoja istoriją. Mikas yra Yale un-to krepšinio komandos kapitonas. Buvo išrinktas į keletą "All-Stars" komandų, geriausias Yale un-to žaidėjas 1972 metais. Žaidžia puolime arba gynime.

Antroje eilėje:
Iš kairės į dešinę —

Linas Gineitis, gim. 1947 m. vasario 17 d., yra 6'3" ūgio, sveria 180 svarų. Linas baigė Western New England kolegiją 1969 m., priklausė tos kolegijos krepšinio komandai. Šiuo metu dirba prekybinės administracijos srityje ir yra Bostono Lietuvos klubo narys. Žaidžia gynime arba puolime.

klubo narys. Žaidžia gynime arba puolime.

Larry Jesevičius, gim. 1943 m. gegužės 20 d., yra 6'8" ūgio sveria 230 svarų. Jis yra baigęs Notre Dame un-tą 1965 m. Studijavo inžineriją. Priklausė un-to krepšinio komandai. Larry buvo lietuvių krepšinio rinktinės dalyvis, kuri 1964 metais lankėsi Australijoje. Priklauso Chicago Neries klubui. Žaidžia centru arba puolime.

Trečioje eilėje:
Iš kairės į dešinę —

Simas Kaknevičius, gim. 1952 m. rugpjūčio 15 d., yra 6'2" ūgio, sveria 175 svarus. Jis šiuo metu lanko McMaster un-tą Hamiltone, Kanadoje ir žaidžia to un-to krepšinio komandoje. Studijuoja ekonomiką. Priklauso Toronto Aušros klubui. Žaidžia gynime.

Alius Mažeika, gim. 1955 m. spalio 5 d., yra 6'10" ūgio, sveria 230 svarų. Jis šįmet baigė St. Mary's, Clintone, Iowa, gimnaziją ir žada studijuoti universitete. Alius buvo išrinktas savo rajone geriausiu krepšininku. Žaidžia centre.

Trumpas atsisveikinimo dialogas

J. SOLIŪNAS

Prieš pat lėktuvo pakilimą, atsisveikinimui susitiko lietuvių sporto rėmėjas ir rinktinės dalyvis. Štai nugirstos nuotrupos iš jų pokalbio.

Sporto rėmėjas: Tai kagi, mielas, išvažiuoji Europon. Nežmiršk mane, nes nepaprastai laukiau su nekantrumu žinių apie tavo pasirodymą.

Tu žinai, kad mūsų visuomenė yra nuoširdi ir dosni sportinių reikalų rėmėja. Matai, jau trečiąją rinktinę išleidžia pasaulis. Tu atsimeni, kad jos pastangomis atsikviesta buvo ir Australijos lietuvių krepšinio rinktinė.

Ligšioi mūsų sportininkai labai gerai pasirodė. Su džiaugsmu sutikome jų sugrįžimą iš Pietų Amerikos ir Australijos. Ten abi rinktinės puikiai pasirodė ir padėjo neišdildomą įspūdį sveikintiems.

Rinktinės dalyvis: Aš dar ir dabar esu sujaudintas dėl mano išrinkimo į rinktinę. Vis galvoju, ar esu iš tikro vertas ir pakan-

kamai pajėgus atstovauti lietuviams šioje rinktinėje.

Su didžiausiu nuosirdumu dėkoju visiems sporto rėmėjams, kurie savo aukomis padėjo mums realizuoti mūsų troškimus — suruošti išvyką Europon.

Sporto rėmėjas: Mums, sporto rėmėjams, negaila nieko kilnių užmojų įgyvendinimui. Mūsų kuklios aukos yra konkretus įrodymas, jog savo tautos gerui mes esame pasiryzę visa paaukoti, kad tik Lietuvos vardas nebūtų užmirštas kultūringajame pasaulyje. Mes viliamės, jog ir sportininkų rinktinės dės visas pastangas, kad ir vėl Lietuvos vardas nuskambėtų sporto pasaulyje. Tai yra mūsų vienintelis noras ir troškimas.

Rinktinės dalyvis: Aš kiekvienam sporto rėmėjui prižadu išvykoje pasirodyti taip, kad lietuvių vardui niekada nepakenkčiau, jo savivarbos nepažeisčiau. Aš bandysiu išvykoje vadovautis olimpinėmis prielaidomis.

Tikiuosi, kad į mane sudėtas

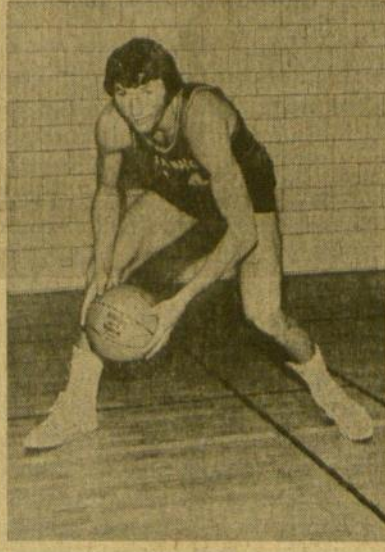
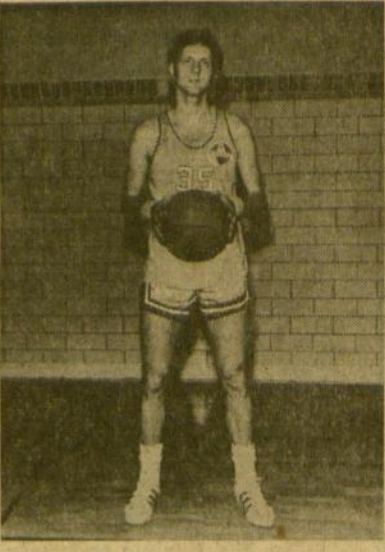
viltis pateisinsiu, sporto rėmėjų neapvilsiu, kurių dėka man yra suteiktos galimybės dalyvauti šioje išvykoje į Europą.

Kiekvienam sporto rėmėjui garantuoju, jog niekada nepralaimėsiu negarbingai. Sieksiu pergalės visomis leistomis priemonėmis. Tačiau ir pralaimėjime aš bandysiu išeiti laimėtoju. Visas savo jėgas sukaupsiu vienam vienišiam tikslui: iškelti savo tėvų krašto vardą padangėsna. Išskirti lietuvių taurumą ir neužmirštamą norą būti pasaulyje lygiu su visais, laisvę mylinčiais žmonėmis. Išvykoje aš būsiu tikras sportininkas.

Sporto rėmėjo ir rinktinės dalyvio dialogą nutraukė pranešimas pasirodžius išskridimui. Rinktinės dalyvis nuskubėjo Europon atlikti savo įsipareigojimą, sporto rėmėjas grįžo kasdienybėn, kur jis ir vėl kantriai dirbs ir toliau rems konkrečius sportininkų darbus.

Pirmoje eilėje:
Iš kairės į dešinę —

Edmundas Šilingas, gim. 1944 m. liepos 18 d., yra 6'6" ūgio, sveria 240 svarų. Jis yra baigęs fizinį lavinimą Butler un-te 1967 m., kur priklausė un-to krepšinio komandai. Edmundas

Edvardas Modestas, gim. 1943 m. rugsėjo 9 d., yra 6'4½" ūgio, sveria 189 svarus. Jis 1966 m. baigė chemiją De Paul un-te, kur priklausė un-to krepšinio komandai. Edvardas buvo lietuvių krepšinio rinktinėje, kuri 1964 m. lankėsi Australijoje. Žaidžia puolime.

Edvardas Palubinskas, gim. 1950 m. rugsėjo 17 d., yra 6'2" ūgio, sveria 185 svarus. Jis šiuo metu studijuoja fizinį lavinimą Louisiana Southern un-te ir yra un-to krepšinio komandos narys. Edvardas buvo Australijos olimpinės komandos krepšinyje geriausias žaidėjas. Dalyvavo 1972-ju metų Miuncheno olimpinuose žaidimuose. Išrinktas į visą eilę "All-Stars" komandų. Priklauso Chicago Lietuvos sporto klubui. Žaidžia gynime.

Ketvirtoje eilėje:
Iš kairės į dešinę —

Gintaras Miklas, gim. 1954 m. liepos 14 d., vienas jauniausių šios rinktinės narių. Jis yra 6'6" ūgio, sveria 210 svarų. Šiuo metu studijuoja ekonomiką Lafayette un-te ir yra un-to krepšinio komandos žaidėjas. Pri-

klauso New Yorko lietuvių Atletų klubui. Žaidžia puolime.

Pranas Miniotas, gim. 1943 m. vasario 2 d., yra 6'4" ūgio, sveria 215 svarų. Jis yra baigęs sociologiją Duquesne un-te 1966 m., žaidė un-to krepšinio komandoje. Priklauso Toronto Aušros klubui. Žaidžia puolime.

Stepas Puidokas, gim. 1955 m. balandžio 12 d., yra 6'11" ūgio, sveria 240 svarų. Jis baigė šįmet St. Lawrence Chicagoje gimnaziją ir gavo daugiau kaip 200 pasiūlymų žaisti įvairiuose un-tuose. Numato studijuoti Washington State un-te. Stepas buvo išrinktas į visą eilę "All-Stars" gimnazijų rinkinių. Priklauso Chicago lietuvių Neries sporto klubui. Žaidžia centru.

Algis Šakys, gim. 1949 m. rugpjūčio 31 d., yra 6'0" ūgio, sveria 180 svarų. Jis yra baigęs fizinį lavinimą Drake un-te 1971 m., kur priklausė to un-to krepšinio komandai. Yra laimėjęs visą eilę atsižymėjimų. Priklauso Chicago Lietuvos sporto klubui. Žaidžia gynime.

das buvo lietuvių krepšinio rinktinės narys, kurį lankėsi 1964 m. Australijoje. Priklauso Detroito Kovo sporto klubui. Žaidžia centru arba puolime.

Algis Varnas, gim. 1940 m. gegužės 14 d., yra 6'2" ūgio, sveria 195 svarus. Jis baigė fizinį lavinimą Murray State un-te 1964 m., kur buvo to un-to krepšinio komandos narys. Buvo išrinktas į visą eilę "All-Stars" rinkinių. Algis yra vienišias krepšininkas, dalyvavęs 1959 m. išvykoje į P. Ameriką ir 1964 m. išvykoje į Australiją. Priklauso Chicago Neries sporto klubui. Žaidžia puolime.

Antroje eilėje:
Iš kairės į dešinę —

Pranas Čekauskas, gim. 1940 m. rugpjūčio 12 d., yra 6'½" ūgio, sveria 215 svarų. Jis baigė fizinį lavinimą Detroito un-te 1962 m., kur žaidė un-to krepšinio komandoje. Buvo išrinktas į visą eilę "All-Stars" rinkinių. Dalyvavo lietuvių krepšinio iš-

vykoje į Australiją 1964 m. Šiuo metu yra Detroito Austin gimnazijos krepšinio vadovas ir fizinio lavinimo mokytojas. Priklauso Detroito lietuvių sporto klubui Kovas. Žaidžia gynime. Šioje rinktinėje dalyvauja kaip žaidžiantis treneris.

Vytautas Grybauskas, gim. 1922 m. balandžio 3 d., yra šios rinktinės manedžeris. Jis pradėjo žaisti krepšinį Lietuvoje. Toliau dalyvavo įvairiose lietuvių krepšinio rinktinėse, kurios žaidė po II-o Pasaulinio karo Vokietijoje, Prancūzijoje ir S. Amerikoje. Jis yra ne tik patyręs krepšinio treneris, bet taip pat dar vis aktyvus tenisininkas.

Šiuo metu yra S. Amerikos lietuvių krepšinio komiteto narys. Buvo rinkinių į P. Ameriką ir Australiją vadovu.

(Nukelta į 5 psl. žemai)

meanwhile,
back at
your money
is working!

New Higher Interest Rates

CERTIFICATE ACCOUNTS

7¼%	\$5,000 Minimum 4 yr. Maturity 7.63% YIELD
7%	\$1,000 Minimum 4 yr. Maturity 7.36% YIELD
6¾%	\$5,000 Minimum 30 mos. Maturity 7.08% YIELD
6½%	\$5,000 Minimum 2 yr. Maturity 6.81% YIELD
6½%	\$1,000 Minimum 1 yr. Maturity 6.81% YIELD
5¾%	\$1,000 Minimum 90 day Maturity 6.002% YIELD

Certificate accounts subject to penalty on early withdrawal.

PASSBOOK SAVINGS

NEW AND EXISTING ACCOUNTS

5¼%

INCREASES TO 5.39% ON INTEREST ACCUMULATED FOR ONE YEAR

On passbook accounts, interest is paid to date of withdrawal.

Deposits received by the 10th of the month earn interest from the 1st, if the funds remain on deposit to the end of the interest period. Deposits after the 10th of the month earn from the date of receipt.

FOUNDED 1909

Assets over \$190,000,000.00 Reserves over \$17,500,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVENUE AT SACRAMENTO
CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE 647-1140

Sportinių išvykų reikšmė mūsų gyvenime

Šiaurės Amerikos lietuvių sportinei išvykai į Vakarų Europą sparčiai artėjant, dera pažvelgti į jos reikšmę ir įnašą į lietuvių išeivijos gyvenimą bei sportinę veiklą.

Viena Cicero, Illinois, gyvenitoja, prieš kurį laiką atvykusi iš Venecuelos, rašo: "Prisimindama Jūsų triumfišką kelionę Pietų Amerikoje, didžiai sužadinusi vietos lietuvių tautinius jausmus, siunčiu mažą auką ir linkiu kuo didžiausio pasisekimo, organizuojant ir vykdomą šią išvyką".

Gi Australijos Lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos pirmininkas, praėjusiais metais viešėdamas Chicagoje, teigė, kad tik dėka mūsų krepšinininkų atsilankymo, jų Sporto sąjunga yra tapusi judriausia ir stipriausia tenyktė jaunimo organizacija.

Šimtai panašių atsiliepimų šiandien mums byloja, kad iš-

vykos atlieka didelį sportinį ir tautinį reprezentacinį vaidmenį.

Lygiai ir Australijos krepšinio rinktinės viešnagė Šiaurės Amerikoje buvo nepaprastas laimėjimas ne tik mūsų jaunimo sportiniam judėjimui, bet ir bendrai tautinio auklėjimo bei kultūrinei veiklai.

Koks laimėjimas mus laukia išvykos į Europą išvakarėse? Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, siųsdamas simbolinę auką, didžiai įvertina Sąjungos vykdomą darbą, organizuojant lietuviškąjį jaunimą fizinio auklėjimo ir sporto srityse ir pilnai pritaria sportininkų išvykai į Vakarų Europą. Lietuvių Moterų federacijos Chicagos klubas geriausiai jaunų entuziastų — sportininkų gražiu užsimojimu garsinti Lietuvos vardą sporto varžybose Europoje.

Tai yra pasisakymai, būdingi eilei mūsų organizacijų ir pavienių asmenų, apie išvykų reikšmę ir įnašą į mūsų dabartinį gyvenimą. Tai parodo, kad sportinė išvyka į Vakarų Europą yra laikoma viena iš mūsų dabartinių priemonių, nešančių tautinę naudą, teikiančių mūsų jaunajai kartai progą būti tautos ambasadoriais laisvajame pasaulyje.

Neabejotina, kad ir ateityje mūsų prieauglio lietuviškumą ir mūsų laimėjimus išeivijoje didele dalimi nulėms ne vien tik rašyti ar pasakyti žodžiai, bet ir gyvi darbai ir žygiai, skirti Lietuvai ir atlikti lietuvių.

Šiandien Šiaurės Amerikos Lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga reiškia be galo didelę padėką visai lietuvių visuomenei, pritariantčiai ir remiančiai jos užsimojimus ir darbus.

J. Baris,

ŠALFAS sąjungos pirmininkas

Išvykos Europon tinklinio rinktinė

(Atkelta iš 4 pusl.)

Pirmoje eilėje:
iš kairės į dešinę —

Aušra Babickienė, gim. 1935 m. liepos 15 d., yra 5'5" aukščio, sveria 125 svarus. Ji yra baigusi prekybos kursą Notre Dame kolegijoje 1958 m. Nuo 1950 metų priklauso Clevelando Žaibo sporto klubui ir yra viena iš daugiausia patyrusių tinklinio žaidėjų.

Nina Bernardzikaitė, gim. 1955 m. gruodžio 19 d., yra 5'5" aukščio, sveria 120 svarus. Ji šimet baigė Morton East gimnaziją. Šiuo metu priklauso Cicero Vėtros sporto klubui. Nina taip pat yra pasižymėjusi plaukikė.

Rita Cyvaitė, g. 1955 m. geg. 16 d., yra 5'6 1/2", sveria 110 svarų. Ji š-

met baigė Villa Angela gimnaziją. Toliau žada studijuoti prancūzų kalbą ir fizinių lavinimą.

Rita yra pasižymėjusi ir lengvojoje atletikoje. Priklauso nuo 1962 metų Clevelando Žaibo sporto klubui.

Antroje eilėje:

iš kairės į dešinę —

Rita Yerkes, gim. 1950 m. lapkričio 22 d., yra 5'10" aukščio, sveria 140 svarų. Ji šiuo metu studijuoja pedagogiką Chicagos universitete. Nuo 1970 metų priklauso Chicagos Neries sporto klubui.

Ona Jamelienė.

Kristina Jurytė, gim. 1954 m. spalio 26 d., yra 5'7" aukščio, sveria 130

IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI

30% iki 50% nuolaida

Galima pirkti dalimis ir išmokėtina!

SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western - Tel. GR 6-4421

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus

NEBZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill., 60632, tel. VA 7-5986

JEIGU JUMS REIKIA
GRAŽIŲ VIZITINIŲ KORTELIŲ,
kreipkitės į "Draugą", kuris spausdina tokius dalykėlius gražiai, greitai ir pigiai.

DRAUGAS

4545 West 63rd Street
CHICAGO, ILLINOIS 60629

Pirmoje eilėje:
iš kairės į dešinę —

Julija Staskūnaitė, gim. 1953 m. liepos 14 d., yra 5'9 1/2" aukščio. Ji šiuo metu studijuoja maisto mokslus Ohio State un-te. Priklauso Clevelando Žaibo sporto klubui.

Valdonė Žiedonienė, gim. 1944 m. sausio 27 d., yra 5'8 1/2" aukščio, sveria 133 svarus. Ji yra baigusi 1962 m. Villa Angela gimnaziją ir šiuo metu priklauso Clevelando Žaibo sporto klubui.

Antroje eilėje:
iš kairės į dešinę —

Ramūnė Žiupsnytė, gim. 1954 m. lapkričio 13 d., yra 5'6" aukščio, sveria 135 svarus. Ji šiuo metu studijuoja fizinių lavinimą Chicago State universitete. Priklauso nuo 1968 metų Chicagos Neries sporto klubui.

Rytas Babickas, tinklinio rinktinės treneris. Jis yra ilgametis lietuvių tinklinio veteranas, žaidęs Clevelando Žaibo tinklinio komandoje. Šiuo metu yra Žaibo tinklinio sekcijos vadovas ir treneris.

Trečioje eilėje:

Zigmas Žiupsnys, tinklinio rinktinės vadovas. Jis yra žinomas mūsų tinklinio veteranas, eilę metų žaidęs Neries sporto klubo komandoje. Šiuo metu yra Neries sporto klubo tinklinio vadovas ir Sporto sąjungos centro komiteto sekretorius.

svarų. Ji baigė Harper gimnaziją 1972 m. ir nuo 1971 m. priklauso Chicagos Neries sporto klubui.

Trečioje eilėje:

iš kairės į dešinę —

Vilija Mockutė, gim. 1947 m. balandžio 6 d., yra 5'6" aukščio, sveria 125 svarus. Ji 1971 m. baigė filosofiją Cleveland State universitete. Šiuo metu studijas tęsia California State universitete. Nuo 1957 m. priklauso Clevelando Žaibo sporto klubui.

Nancy Shotaltė, gim. 1956 m. vasario 9 d., yra 5'7" aukščio, sveria 130 svarų. Ji šiuo metu lanko Maria gimnaziją Chicagoje. Nuo 1970 metų priklauso Chicagos Neries sporto klubui.

McKEY & POAGUE

Real Estate INSURANCE Management
Visų rūšių draudimai žemiausiomis kainomis. Mes atstovaujame geriausias kompanijas. Pasitarkite, informacijai kreiptis į

EDWARD PAUKŠTIS
3145 W. 63rd St. - HEmlock 4-4300

KANADA ir U.S.A.

Pasinaudodami mūsų patarnavimu, geriausiai, paremsite savo gimines Lietuvoje, mūsų patarimas padės Jums apsispręsti ką pasiūsti ir kas bus naudinga ir praktiška.

Vasaros ir rudens sezonui, specialiai siūlome šias prekes: (Muitas jau įskačiuotas į kainą.)

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$12.00
Gefiūro medžiaga suknelei	\$14.00
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$18.00
Gėlėta arba ornamentais crimplene medžiaga.	\$15.00
Lygi crimplene medžiaga suknelei.	\$12.00
Dirbtinis mink kailis paltui.	\$48.00
Dirbtinio nailoninio kailio paltui medžiaga.	\$27.00
Labai gera vilnonė moteriškiems paltams medžiaga	\$36.00
Nailoniniai išeiginiai marškiniai.	\$ 9.00
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų.	\$ 9.00

Perukai nuo \$24.00 iki \$60.00. (Muitas už peruką jau įskačiuotas.)

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiurčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias negalima iš čia pasiūsti.

BALTIC STORES LTD.
(Z. JURAS)

421, Hackney Road, London, E. 2., England

Telef. — 01739 8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

Philomena Says

**CHICAGO SAVINGS
IS NOW PAYING**

5.39% 5.92% 6.003%

Annual Yield on 3 1/2% Passbook Accounts Daily Interest

Annual Yield on 5 1/2% 90-Day Notice Accounts \$100 Minimum

Annual Yield on 5 3/4% 90-Day Savings Certificate \$1,000 Minimum

6.81% 7.08% 7.35%

Annual Yield on 6 1/2% One Year Savings Certificate \$1,000 Minimum

Annual Yield on 7% 30-Month Savings Certificate \$5,000 Minimum

Annual Yield on 7.00% Four Year Savings Certificate \$1,000 Minimum

For 49 years, savers at near-\$100 million Chicago Savings have become accustomed to the highest rates permitted by law. It is possible to offer the above yield where earnings remain undisturbed and are compounded for a year or more.

CHICAGO ★★★

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

• Passbook Savings Earn From Day of Deposit to Day of Withdrawal

Dvi parodos Londone

(Atkelta iš 1 psl.)

buvo nupirkęs P. B. Varkala. Skulptūrų kainos nuo 25 dol. iki 925 dol.

Skulptūrų temos — lietuviškos, tremtiškos ir bendražmoniškos. Net dvi skulptūros pavadintos "Egle". Yra "Tremtinys" ir "Benamiai", "Pagarba lietuviui motinai" ir "Motinystė", "Paukščių legenda" ir "Paukščiai", "Odė išskrendantioms gervėms", "Saulės garbintojai" ir "Motina žemė".

Skulptorė sako, kad sumanytų, idėjų esanti pilna galva, tik nėra laiko atsidėti ir vykdyti, duona ji užsidirba, dėstydamas skulptūrą. Sako, jei man duotų bent metus apmokamą atostogų...

Fotografijos iš Lietuvos

London The Photographer's galerijoje liepos 4-26 d. buvo keturių dabartinių Lietuvos fotografų paroda. Tos parodos katalogelis paruoštas A. Pilvelio fotografija "Anksinės vestuvės" — išspūso senutė ir senukas nenulauko šypsenų. O virš tos linksmų senųjų fotografijos šviečia pilni vardai ir pavardės šių fotografijos menininkų: Aleksandro Macijausko (parodoje jo išstatyta 13 darbų), Algirdo Pilvelio (6) Romualdo Rakausko (15) ir Antano Sutkaus (12). Garsūs jie tuo, kad tarptautinėse parodose laimi už savo fotografijas aukso ir sidabro medalius, Londone leidžiamasis metraštis "Photography Year Book" dar kasmet spausdina jų dar-

bus (teko matyti 1972 m. metraštį, kuriame fotografijų skaičiui lietuviai pralenkia Sov. Sąjungos fotografus), o Lietuvoje leidžiamuose albumuose jų ir kitų pagarsėjusių fotografų darbai sudaro visą pagrindą.

Parodos katalogelyje išspausdintas įvadas, kurį parašė to Londone leidžiamoji "Photography Year Book" metraščio redaktorius John Sanders. Jis sprendžia iš pačios fotografijos. Ir jam šitaip atsirenkant, kasmet lietuvių darbų jo metraštyje daugėja. Ir parodoje išstatytas jis pripažino aukšto lygio darbus.

Kaip gi iš tikro tos fotografijos Londone atsidūrė, kas tą parodą pasirūpino suruošti? Ar Sov. Sąjungos atstovybė buvo tokia gera išskirti lietuvius ir leisti jiems atskirai pasidaryti? Žinoma, ne.

Londone gyvenęs inž. Rostis Baublys dovanojęs iš Lietuvos keliasdešimt gražių fotografijų. Visas ar dalį jų jis paskolins pernai nusigabenti į JAV, ir ten jos Jaunimo kongreso metu buvo išstatytos parodoje. Taip pat pernai jam pasisekė užtekti galeriją, kuri ruošia fotografijų parodas, ir jos vadovai susidomėjo ir sutiko suruošti parodą. Štai, atrodo, ir visa istorija.

Kadangi apie parodą lietuvių spaudoje nebuvo pranešta, tai lietuviai, net ir londoniečiai, bus matę ją retas kas, tik gal tie, kurie iš organizatoriaus informacijai gavo katalogėlį. Anglų didžioji ir specialioji spauda nuolat informavo apmokamais skelbimais.

Dar galima būtų pridėti vieną kitą žodį apie inž. R. Baubly, tos parodos iniciatorių. Savo metu jis su talkininkais leido Londone biuletenį anglų kalba. Prieš keletą metų paruošė ir išleido Kipro Petrausko įdainavimų plokštelę, kuri susiėmė pasisekimo. Dabar — fotografijų iš Lietuvos paroda.

Kazimieras Krauzė

Elena Gaputyte

Laukimas

Pagrėbistai

IONESCO "MAKBETAS" IR SAVIKRITIKA

Kas gi yra Eugene Ionesco, tarsi prancūziškas rumunas dramaturgas? Tarptautine prasme imant, tur būt, tas pat, kas lietuvių dramaturgijoje Kostas Ostauskas, Antiteatro tėvas! (Mūsų Ostauskas, jaunas dar vyras, gal ir nesutiks laikyti savęs tėvu ir dar visos teatinės srovės, bet ką gi darysi, kai palyginimų prireikia, tai ir imi naudotis pavarde visai nekalto žmogaus, kuris tau niekad nėra pastojęs kelio, nors Kostas antiteatro atveju nėra toks jau nekalts, ir jis, tur būt, neturėtų argumentų ar nekaltybės įrodymų apsiginti.)

Be kita ko, Ionesco yra pesimistas, ir dabar primenamas senas jo pasisakymas: "Jokia visuomenė nebuvo pajėgi panaikinti žmogiškąjį liudėj. Jokia politinė sistema negali išvaduoti mūsų nuo skausmo gyventi, nuo baimės mirti". Matote?

Dabar tasai garsus dramaturgas parašė naują sceninį veikalą, "Makbetą" (atsiprašau, kad to veikalo nesužinančiu — tragedija, drama ar komedija ar dar kitaip nepavadinu, — bet antiteatras, spejū, nėra teatras su senaisiais žanrų pavadinimais). Tą veikalą Londone (bričių sostinė) "Globe" teatre pastatė angliai, ir premjeros proga buvo atvažiavęs pats dramaturgas. Kritikai sako, kad tas jo veikalas yra Sekspyro "Makbeto" parodija, literatūriškai juokinga (ir vaidina komikai aktorai). Pats Ionesco sako, kad šlovėpimo imtis "Makbetą" rašyti jam davė lenkų kritikas Jan Kott, nauju požiūriu išaiškinęs Sekspyro veikalus: yra senas, sukta, tironiškas ir pagėdęs karalius, ir ateina jaunas, gražios išvaizdos princas, kuris užmuša tą biauų karalių ir perima valdžią ir pasidaro pagėdęs.

Tiek to tas "Makbetas". Mūsų visuomenė konservatyvi, ir antiteatriniai daiktai gali būti jai atgrasūs. O man būtų įdomu dar priminti vienas senas atsitikimas, susijęs su Ionesco. Prieš kažkiek metų, kai Londone "The Royal Court" teatre buvo statomas Ionesco "La Lecon", dabar — jau labai išgarsėjęs režisierius Peter Hall skaitė tą veikalą ir užtiko tokią vietą, kur pasakyta, kad mokytojas kasdien nužudo 40 mokinių.

— Kasdien po 40 mokinių? — nustebo Hall ir viešai metė įtarimą, kad veikalo vertėjas bus besas idiotas.

— Ne, — įsiterpė Ionesco, — tai aš būsiu tas idiotas.

Ir jie susitarė: kad nebūtų taip

idiotiška, vaidinime nužudomųjų mokinių skaičių sumažino iki 4. Bet tai be kita ko. Mane dominantų Ionesco kritiškumas sau.

Štai kai kurie mūsų rašto žmonės, ypač tie, kurie vos sugeba ką nos suregzti, kiekvieną savo kūrinių visai rimtai tuoj vadina širdies kūdikiu ir kitokiais aukštintaisiais vardais. O idiotais ne iš tolo nedrįsta prisipažinti.

S. BECKETTAS IR T. S. ELIOTAS VARŽYTINĖSE

Kaip tas Prancūzijoje gyvenęs garsusis aštrus rašytojas Samuel Beckett taisė savo darbus, kaip juos braukė, trumpino, rodo jo paties ranka rašyta užrašų knyga. Iš jos matyti, kaip jis redagavo savo "Waiting for Godot", "Molly" ir kitus kūrinius.

Ta jo užrašų knyga Londone buvo leidžiama iš varžytinių. Įsivaryta iki 6.500 svarų, nors tikėtasi gauti bent 20.000. Kai taip maža tesūlyta, tai išimta iš varžytinių. Kodėl gi taip maža?

Tokius daiktus paprastai labai godžiai perka JAV universitetai ir moka dideles sumas. Tačiau jie esą per daug išsileidę ir neturi pinigų.

Ta proga varžytinėse gauta

340 svarų už 1940 m. garsiojo poeto T. S. Eliot pusantro puslapio laišką, rašytą anuomet "Love's Helicon" knyga išleidusiam John Hayward. Jau ir varžytinių kataloge buvo įrašyta, kad laiške esama Eliotui "labai nebūdingo nešvankaus ketureilė", kuris lietuvių kalba skambėtų maždaug taip: "Vieną dieną Kolumbas ir karalienė išleido abu į ginčą. Kolumbas parodė jai nepagarbą, persdamas į statinę."

ŽODYNAS IR ČESNAKAS

Priėjau išvados, kad dvikalbiai žodynai leidžiami iš dalies ir tokiems susilpnėjusioms atminties žioplams, kaip aš.

Mėgstu česnakus, kurie parduvinėjami daugiausia specialiose parduotuvėse. Vakar ėjau pro indų parduotuvę, kuri visada tokių dalykų turi, ir jų česnakų skiltys — yra kas pačiupinėti, didelės, nėra reikalo su jomis blusinėti. Bet užmiršau, kaip česnakas anglų kalba vadinamas. Na, sakau, užėisiu, gal pamatysiu, tai ir paprašysiu. O jeigu nepamatysiu? Paklaus, ko noriu, tai ir pradėsiu aiškinti, kad kažkas panašu į svogūną, bet ne, ne svogūnas. Ar pasiseks išsiaiškinti? Ir nesurizikavau.

Man jau ne pirmas kartas galvą suka tie česnakai. Kartą važiuavau traukiniu (deja, neilga kelią) ir vis galvoju: kaip gi tas česnakas vadinasi? Kipro graikai prie pat stoties turi parduotuvę, ir kartą jte man iškilo ne česnakų, o jų puvesių, bet tikras dalykas, kad ten tokio daikto gausi. O pasakyk, kaip vadinasi? Gerai, kad žinojau, kurioje parduotuvės vietoje tie kiprijotai laiko česnakus. Vardo atsiminti nepajėgiau.

NESUSIPRATIMAI IR SUSIPRATIMAI TARP J. B. PRIESTLEY IR JO GIMTOJO MESTO

Tekstilės pramonė garsus Britanijos miestą Bradfordą rugsėjo mėnesį jame gimusiam ir augusiam rašytojui realistui (romanistui, dramaturgui, kritikui) John Boynton Priestley (gimęs 1894) įteikė garbės miestiečio dokumentus.

Dabar jis jau senas, tas Priestley, ir nauji darbai, aišku, jam nebeprideda garso. Jis išskilo ir pagarsėjo jau seniai, ir jau apie ketvirtis šimtmečio, kai miesto taryboje pirmą kartą buvo iškeltas klausimas šitaip pagerbtą žemininką. Bet pasiūlymas tada nepraėjo. Taryba nesusilaikė balsų daugumos ir kitais kartais ir net prieš trejetą metų. Net ir dabar, nors 40 tarybos narių pasisakė teigiamai, o tik 7 neigiamai.

mai, vienas tų prieštaraujančių pareiškė, kad Priestley per pastaruosius porą dešimtmečių tik dergęs savo gimtąjį miestą. Iš tikro, kai jis parvažiuodavęs, tai ne vieną piktą pastabą paleisdavęs miesto tvarkytojų adresu, ypač nusiskųsdamas, kad naujomis statybomis buvusi šiam edvardinių laikų stiliaus miestui išplėsta širdis.

Kai prieš trejetą metų taryba nubalsavo neduoti tos garbės miestietystės, Priestley piktai pareiškė, kad jam maždaug nusišpiauti visa ta garbė. Dabar, dar labiau senstelijęs, jis jau linkęs maloniai priimti titulą. O, atrodo, svarbiausia, kad miestui ir jo tvarkytojams rūpi rašytoją apdovanoti. Juk tai Priestley, ne bet kas.

NYKSTANTI VALŲ KALBA

Pats iš Valijos (viena sudėtinė Britanijos dalių) kėlęs, lordas Calfontas apie valų kalbą yra šitaip pasakęs:

"Jeigu kalba reiškia nieko kita, kaip tik priemonę susišinoti, tai esperanto kalba būtų žymiai reikšmingesnė už italiskąją, o valų reikštų ne daugiau, kaip dolfiunų ar ančių keliamasis triukšmas".

Valų nacionalistai net teroro priemonėmis kovoja ypač už savo kalbos teises mokykloje, radijuje, televizijoje ir kasdieniniame gyvenime. Bet kiek tų valų yra? Ypač svarbu, kiek yra valų, kurie savo kalba laiko vališkąją? 1961 m. statistika rodo, kad 26

procentai Valijoje gyvenančių valų kalbą laiko savo šnekamąja kalba. Procentas, žinoma, mažas, bet vaizdas pasikeičia, kai iš tos pačios statistikos sužinome, kad apie 90 procentų kaime gyvenančiųjų kalba valų kalba.

Labiausiai jaunimas persimeta į anglų kalbą, dėl to spėjama, kad šiuo metu valų kalbą laikanti savąja galėtų būti tikta apie 18 procentų Valijos gyventojų.

B. Kazimieraitis

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpaustyti paveikslų rėmai, pritvirtinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu apdailinti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago Tel. Virginia 7-7258 - 59

KONCERTINES YPATINGAS GITARAS IR KANKLES

DARO PAGAL UZSAKYMĄ IR TAISO STYGINIUS MUZIKOS INSTRUMENTUS

KVIRINAS RUNIMAS 4914 W. Cermak Rd. CICERO, ILL. 60650 Tel. — 652 - 3200

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progal. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street Chicago, Illinois, 60629 Tel. PRespect 6-8998

WAGNER & SONS

Typewriters, Adding Machines & Checkwriters

Nuomoma — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS Virs 50m. patikimas patarnavimas 5610 South Pulaski Road Phone — 581-4111

APLANKYKITE VILNIŲ ATA AMERICAN TRAVEL AGENCY,

1857 West 47th St., Chicago, Ill. 60629 Tel.: (312) 376-7228 arba 376-6755

Organizuoja ekskursijas į Lietuvą 1973 m. lapkričio mėn. Ekskursijos dalijai iškyla iš New Yorko lapkr. 1 d. ir grįš lapkr. 9 d. Kelionė yra tik į Vilnių. Lėktuvai ir pirmos klasės viešbučiai yra rezervuoti. Pilna kaina \$559.00

Kelionių skaičius ribotas. Registruokitės dabar. Pirmiau atvykusiems pirmiau patarnaujama. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės viršminėtu adresu ar telefonu.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

16 dienų: Vilniui 5, Kaune 1, Rygoj 2.

Taline 3 ir Helsinkyje 3 dienas

Kaina nuo \$675.00

Jungtis prie grupių galima Bostone arba New Yorke.

Dar yra vietų šiose grupėse:

SPALIO 3 IR GRUODŽIO 21

Vykstantiems iš Chicago \$100.00

ir iš Detroito \$66.00 — daugiau.

Grupėse dalyvių skaičius ribotas — NESIVELUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

7%

Mokamas už 4 m. sertifikatus. Minimum \$5,000

6 1/2%

Mokamas už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000

5 1/4%

Mokomas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIOUS NUO 1 D. Dividendai mokami kas 3 mėnesiai.

VALANDOS ANTRAD. IR PENKTAD. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. Trečiad. uždaryta. 9 v. r. iki 9 v. v.

Kultūrinė kronika

Paskirta Lietuvių rašytojų draugijos premija

Lietuvių rašytojų draugijos jūry komisija, sudaryta iš pirmininko Alfonso Nykos - Niliū-

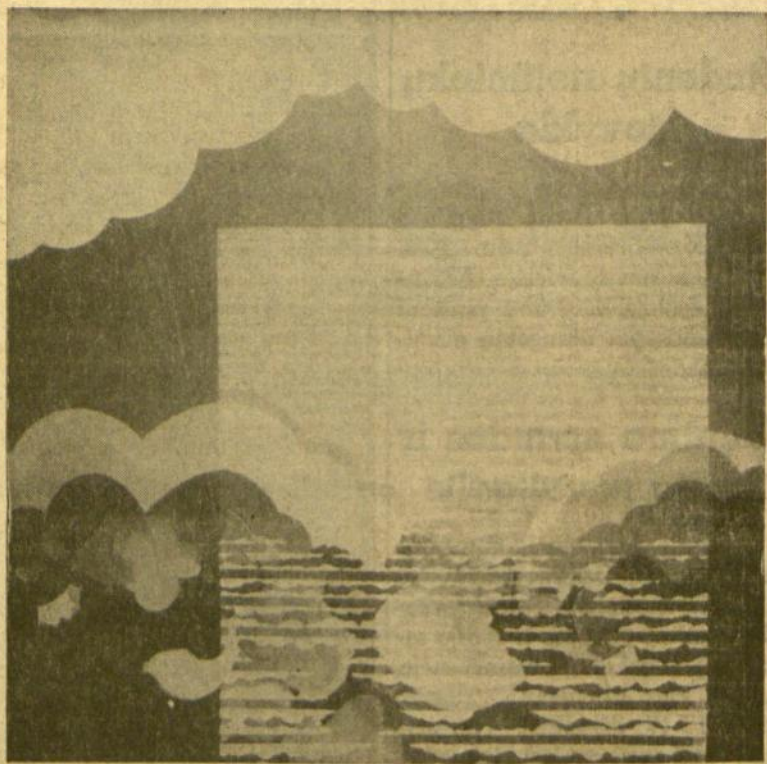

Eduardas Cinzas, 1972 metų Lietuvių rašytojų draugijos premijos laureatas

no, sekretoriaus Arvydo Barzduko ir narių Bėkaičio, Juozo Laučkos ir Antano Vaičiulaičio, 1973 m. rugpjūčio 3 d. posėdyje Lietuvių rašytojų draugijos 1972 metų grožinės literatūros premiją balsų dauguma paskyrė *Eduardui Cinzui* už knygą „Brolio Mykolo gatvė“.

1.000 dol. premija bus įteikta Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime Washingtono rugsėjo 2 d. Premijos mecenatas — Lietuvių fondas. Laureatas gyvena Belgijoje.

Siemetinės premijos paskyrimas Eduardui Cinzui yra įdomus dar ir tuo, kad premija paskirta rašytojui už jo pirmąją knygą. Tai gana retas atsitikimas mūsų literatūroje. Tokią pirmąją premiją — nepriklausomos Lietuvos valstybinę premiją (5.000 litų) 1936 metais yra laimėjęsi ir Ieva Simonaitytė su pirmąja savo knyga „Aukštųjų Simonų likimas“.

Vytautas O. Virkau Tapyba (1972) Iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 psl.)

Vincės Jonuškaitės įdainavimų reikalu

Kaip žinome, žymioji mūsų solistė Vincė Jonuškaitė tiek nepriklausomoje Lietuvoje, tiek pokario metais Vokietijoje, o vėliau ir Amerikoje yra savo gausiuose koncertuose dainavusi labai daug lietuvių ir kitų pasaulinio garso kompozitorių kūrinių. Mūsųose ji buvo pirmoji, pralaužusi ledus koncertinei lietuviškai dainai, ypač harmonizuotajai mūsų liaudies dainai. Tuose koncertuose dainos mėgėjai ne kartą turėjo progos visą ar dalinę koncerto programą įsirašyti į juostas. Solistė šiuo metu labai jų prašo tokius jos koncertų įrašus jai paskolinti. Įdainavimus persirašius, juostas su dėkingumu savininkui grąžins. Taipgi, jei kas turėtų jos koncertų spausdintas programas, solistė norėtų jas pasiskolinti, o nusifotografavus vėl grąžintų savininkui.

Vincės Jonuškaitės adresas: 1315 Laguna Str., Santa Barbara, Calif. 93101.

SIMTAS METŲ NUO KAN. SABALIAUSKO GIMIMO

Rašytojas, tautotyrininkas kan. Adolfas Sabaliauskas buvo gimęs 1873 m. rugp. 23 d. Siemet jau 100 metų nuo to tauraus lietuvių gimimo. Buvo kilęs nuo Biržų. Išėjęs teologinį mokslą seminarijoje Kaune, kunigu buvo įšventintas 1896 m. Karo metu bu-

vių dainas, tautosaką, surinkdamas daugelį šimtų tautosakos vietų. Su suomių tautotyrininku Niemi išleido Lietuvių dainas ir giesmes šiaurietinėje Lietuvoje. Rinkinį išspausdino Suomų mokslo akademijos lešėmis. Drauge su Niemi išspausdino ir Lietuvių dainų ir giesmių gaidas. Tai buvo pats didžiausias rinkinys po A. Juškos. Tautosakos klausimus nagrinėjo Liet. mokslo draugijos suvažiavimuose ir žurnaluose. Nuo 1935 m. buvo Lietuvių tautosakos archyvo vicepirmininkas. Bažnytinio meno muziką vadovybėje.

Bendradarbiavo Aržvalgoje, Tėvynės Sarge, Šačinyje, Vilniaus Žiniose, XX Amžiuje ir daugybėje kitų laikraščių. Atskirais leidiniais išejo: Pančiai, Kada rožės žydi, Laumės, Savu keliu. Išvertė suomių Kalevalą. Daug pasidarbavo, ruošdamas maldynus. Mirė 1950 m. Kaune.

Spaudoje paskelbus ar atskiromis knygomis išleistus savo darbus daugiausia pasirašinėdavo Žalios Rūtos slapyvardžiu.

JAV LIETUVIŲ KULTŪRININĖ KĄ PRISIMENANT

Siemet (VII.15) sueina 40 m. kai mirė visuomenininkas, kultūrininkas kun. Juozas Kaulakis, JAV išeivijos organizacijų vadovaujantis veikėjas, Vilniaus Lietuvių mokslo draugijos narys-Jab-darys, Kauno Šv. Kazimiero dr. jos garbės narys, Zemačių ir Lietuvos Apžvalgos bei kitų laikraščių bendradarbis, leidėjas informacinio žurnalo „A Plea for Lithuania“, keliolikos religinių knygų autorius arba leidėjas. Mirė turėdamas 65 m.

Mes padidinom mūsų štabą, kad galėtum greičiau išsiųsti paketus. Greitai siųskite savo paketus mums o mes viską sutvarkysime.

PAKETAI - DOVANOS

I TARYBŲ SĄJUNGĄ SENĄ PASITIKIMA FIRMA Tarnauja ir toliau savo nuolat augančiai klientūrai 40 metų egzistencijos tradicijose

Jei Jūs esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų mes dėkojame Jums už palaikymą.

Jei nesate mes kviečiame išbandyti mūsų patarnavimą ir Jūs būsite mums dėkingi.

Tos pačios dienos eiga Paštu gautiems paketams

Dėl naujausių katalogų ir paskutinių nuostatų kreipkitės į:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. PRISIJUNGĘ SU PODAROGIFTS, INC.

723 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA. 19106 Phone (215) 935-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE:

240 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10001

tarp 27 ir 28 gatvių. Subway 61 28th Street BMT, EE ir RR Busais Num. 1, 2, 3 ir 15

Telephone (212) 725-2449

arba į bet kurią mūsų atstovybę bei skyrių:

BAITIMORE, MD. 21234 3206 Eastern Avenue DI 2-2374	NEW YORK, N. Y. 10003 101 First Avenue OR 4-3930
CHICAGO, ILL. 60622 2242 W. Chicago Avenue BE 6-7788	OMAHA, NEBR. 68107 5524 So. 32nd Street 731-8577
CLEVELAND, OHIO 44119 787 East 185th St. 486-1836	PARMA, OHIO 44134 5432 State Road 749-3033
DETROIT, MICH. 48210 6460 Michigan Avenue TA 5-7560	PHILADELPHIA, PA. 19123 1012 N. Marshall Street WA 5-8878
ELIZABETH, N. JERSEY 07201 956A Elizabeth Street 201-354-7608	PITTSBURGH, PA. 15222 346 Third Avenue GR 1-3712
HAMTRAMCK, MICH. 48212 11415 Jos. Campau Avenue 365-6350	ROCHESTER, N. Y. 14621 683 Hudson Avenue BA 5-5923
HARTFORD, CONN. 06103 11 Charter Oak Ave. 249-0255	SAN FRANCISCO, CALIF. 94122 1236 — 9th Avenue LO 4-7981
KANSAS CITY, KANSAS 66102 18 South Bethany AT 1-1757	SEATTLE, WASH. 98103 1512 N. 39th Street ME 3-1853
LOS ANGELES, CALIF. 90026 2541 Sunset Blvd. 213-382-1568	SO. BOSTON, MASS. 02127 290 West Broadway AN 8-8764
MIAMI, FLORIDA 33138 6405 Biscayne Boulevard FR 9-8712	SOUTH RIVER, N. J. 08882 346 Third Avenue 201-257-2113
MINNEAPOLIS, MINN. 55418 2422 Central Ave. N.E. (612) 788-2545	TRENTON, N. J. 08611 750 Liberty Street LY 9-9163
NEW BRITAIN, CONN. 06052 97 Shuttle Meadow Avenue Tel. 224-0829	VINELAND, N. J. 08360 Greek Orthodox Club West Landis Ave. Tel.: (609) 696-9796 Atd. tik penkt. nuo 11 iki 8 v.v.
	WORCESTER, MASS. 01604 82 Harrison Street 617-794-3347

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Raskausko, organizuoja turistines ekskursijas į Lietuvą. Jo ekskursijos tvarkingai suplanuotos, vyksta sklandžiai ir visos grupės turi patyriusius patyrovus. Ekskursijų maršrutas sekantis:

6 DIENOS LIETUVOJE

5 DIENOS VILNIUJE (įskaitant ½ dienos kelionę į TRAKUS)
1 DIENA KAUNE

DAR YRA KELIOS VIETOS sekančiose ekskursijose:

SPALIO MĖNESIO GRUPEJE BELIKO 3 VIETOS.
REGISTRUOTIS NE VĖLIAU RUGSGJO 1 DIENOS.

Nr. 11	Spalio mėn. 1 d.	15 dienų kelionė
	IS CHICAGOS — \$782.00	
	5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Rygoje (Latvijoje)	
Nr. 12	Gruodžio mėn. 19 d.	14 dienų kelionė
	IS CHICAGOS — \$787.00	IS NEW YORKO — \$687.00
	5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Rygoje (Latvijoje)	

Prašome registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Įmokėjimas asmeniu \$100.00. Paskelbtos kainos — gyvenant dviese kambaryje; atskiras kambarys — \$85.00 papildomo moksčio.

ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL

Visais kelionių reikalais prašome kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

Chicago, Illinois 60643 Telefonas (312) 238-9787

Taip pat paruošiami kvietimai giminėms atvykti į Ameriką; teikiame informacijas kelionių reikalais; visus pasaulio kraštus, parūpiname visas ir bilietus.

Romas Viesulas Masta, iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 psl.)

VERTINGAS KUPONAS

FORD CITY 7601 So. Cicero Ave. Tel. — 581-3900 Peacock Alley

HOUSE OF HEALTH FOODS

Pagal šį kuponą Jūs gausite „DISCOUNT“ KORTELEJį pirkimui Vitaminų ir visų rūšių gydomųjų žolių (HERBS)

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TEVAS IR SŪNUS —

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. 476-2345
1410 S. 50th Ave., Cicero Townhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽEIKŲ VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

Trys Moderniškos Kopyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605 07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. Lafayette 8-3572

POVILAS J. RIDIKAS

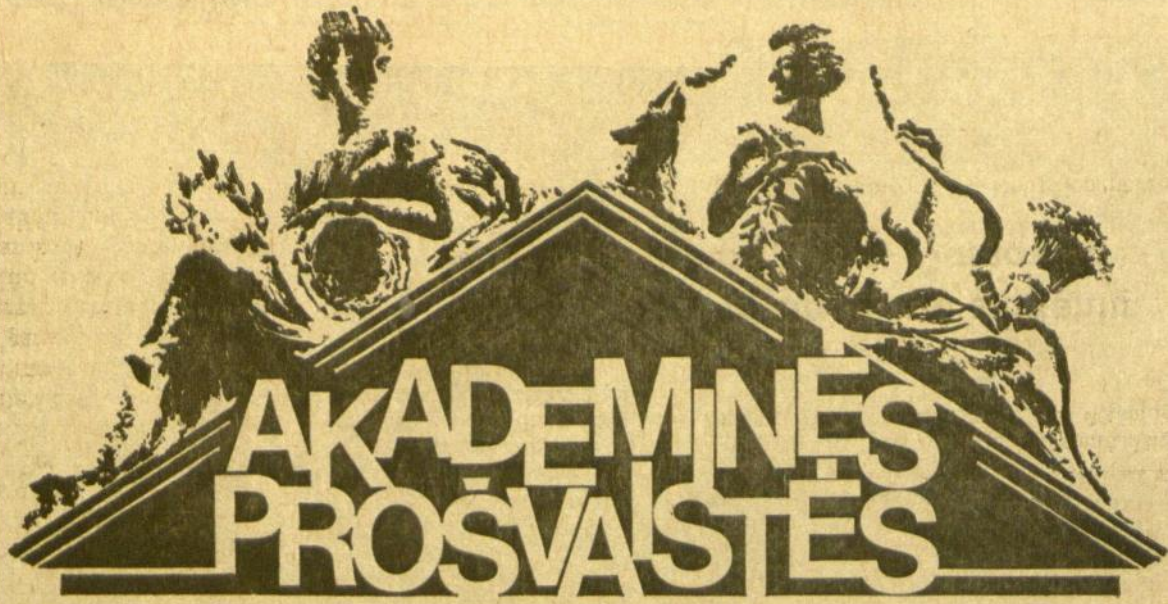
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

REDAGUOJA JŪRATĖ JASAITYTĖ, 6922 S. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60636

KALBA - MŪSŲ AUKA ANT SVETIMŲJŲ ALTORIAUS

"Norėčiau aš keliauti ten toli, toli..." nuaidėjo dainos garsai, o vyresnieji su šypsena ir pasidžiavimu ploja tam gražiam lietuviško jaunimo būreliui. Programa pasibaigė, ir vaišės prasidėjo. Susirinkę linksminasi, o jaunimo klegesys dar labiau pradžugina visus, kol pasigirsta pasikiri jaunimo žodžiai. "Kas gi ten?" nustebe klausia vienas kitą. "Mūsų jaunimas nesikalba lietuviškai. Jie kalbasi "žydiškai"!"

Argi turėtų mus nustebinti — ir nelietuvius gali dainuoti lietuviškai, nelietuvius gali šokti tautinį šokį. Gal nesupras, ką dainuoja, gal neįvertins to šokio grožio, bet mes, apgauti jo "lietuvių", jam plosim su tokiu pat džiaugsmu, kaip ir tam jaunuoliui, kuris užaugo su lietuvišku žodžiu. Lietuvių yra reikalinga ne tik daina, šokis, gražus pasirodymas, bet labiausiai turtinga ir gyva lietuviška kalba. Tačiau retai teišgirsi jaunimo sueigose, susirinkimuose ir susibūrimuose tą tautos išlikimo trokštamą lietuvišką žodį. Argi nėra pilnai suprantamos kalbos praradimo pasekmės, ar tik tinginystė ir lėpyskumas įsigalėjo jaunimo tarpe?

Prarasime daug ką, prarasdami savo gimtąją kalbą. Pirmoji auka, padėta ant svetimųjų altoriaus, bus mūsų literatūra. Sumenkėjęs žodynas suprastins mūsų kūrybinius išsireiškimus, ir tada jaunųjų rašytojų ir poetų kūriniai virs žemo literatūrinio lygio bandymu išversti savo anglišką mintį į tuos apribotos lietuvių kalbos rėmus. Tada pranyks ir noras rašyti lietuvių kalba ir bus pasirinkta artimesnė anglų kalba jausmų ir minčių išreiškimui. Taip ir suliepsnos mūsų pirmoji auka.

Be kalbos mūsų papročiai, dainos ir šokiai virs tik tuščiomis tradicijomis, ir metams prabėgant, dar vis karštos literatūros aukos žarijos suliepsnos šios antros ir paskutinės aukos likučiais. Jeigu mes tikrai įvertiname savo lietuvių ir norime perduoti tą meilę tėvų kraštui savo vaikams, kaip daugelis jaunimo su "giliu isitikinimu" skelbia, ar bus tai įmanoma, kai mūsų kalba jau dabar yra sudarkyta ir anglicizmais persunkta be krašto ir be galo? Ar mes pajėgsime perduoti lietuviškų papročių grožį be lietuviško žodžio?

Bet gal šios problemos esmė glūdi pačiame lietuvių išlaikyme išsiviejoje. Žinau daugelio jaunimo nusistatymą, kad vis vien ilgai lietuvių būvis išmirs. Jau yra nulemta mūsų ateitis, nieko šiuo reikalu negalėsime padaryti, tai kodėl dabar persistengti, kai galėtumėm panaudoti mūsų brangų laiką svarbesnėms reikalingoms? Nors pati esu isitikinusi, kad galų gale lietuvių išsilaikys tik Lietuvoje, visai negaliu sutikti su ta "logiška" išvada. Tik svajonėse galiu įsivaizduoti nepriklausomą Lietuvą šitame amžiuje, bet pati matau, kaip lietuvių kultūra ir kalba yra pratur-

tinusi mano gyvenimą, ir dviejų kalbų mokėjimas yra praplatinęs mano pasaulėžiūrą. Argi to neužtenka paskatinti lietuvių išsilaikymui? Tad man pačiai yra sunku suprasti, kodėl daugelis jaunimo taip lengvai atsiriboja nuo kalbos.

Besikalbant su savo bendramokiais, iškyla vienas pagrindinis pasiteisinimas anglų kalbos vartosenai — trūksta lietuviškų žodžių. O trūksta dėl to, kad jie neskaito ir nesikalba lietuviškai. Kuo ilgiau jaunuolis atidės tą pirmąjį pokalbį su draugu grynai lietuvių kalba, kuo ilgiau leis lietuviškom knygom apdulkėti neliečiamose lentynose, tuo labiau praturtins savo anglų kalbos žodyną ir tuo sunkiau bus žengti tą pirmąjį žingsnį sugrįžti prie lietuviško žodžio. Įsijunge į šį tautos išnaikinimo rutulį, mes užtikrinam greitesnę lietuvių mirtį išsiviejoje.

Bet nepasitenkinsiu tik atkartodama šiuos dažnai pasakytus žodžius, nes diskusijos ir straipsniai neatitaisys šios liūdnos padėties jaunimo tarpe. Bandysiu perduoti keletą konkrečių pasiūlymų išsprukti iš to augančio ir plintančio lietuvių mirties rutulio.

Ar iš tikrųjų yra taip sunku kalbėti lietuviškai su draugais? Pastebėjau, kad mažesnėje studentų grupėje reikia tik vieno užsispyrusio jaunuolio, kuris neištartų nei vieno angliško žodžio ir po truputį kiti susirinkusieji prabils lietuvių kalba. Daugelio nustebeimui, dešimt ar penkiolika

minučių su sunkumu palaužius savo lietuviškus liežuvius, tos dažnai minėtos kliūtys pamažu pranyksta. Sklandžiau susideda žodžiai ir ištisus sakinius, ir mintys atranda sau tinkamas vietas "nežinia iš kur" atsiradusiose išsireiškimuose. Pradžiai aiškiai sunki, ir daug kas, bijodamas to pirmo žingsnio, niekad jos neįveda į savo vietas, bet turėdamas bent vieną šitokią progą, gali išdrįsti žengti toliau. Ir taipgi pastebiu, kai susirinkusių grupė yra didesnė, toks pasiryžęs jaunuolis nukreipta anglų kalbos jūroje.

Bet neužtenka tik suprasti mūsų esamą padėtį, neužtenka pasiūlymų, bet reikia jaunam lietuviui apsispręsti, kad lietuvių yra verta išlaikymo. Šis apsisprendimas yra grynai asmeniškas, ir yra neįmanoma nurodyti jaunuoliui, kaip įsąmoninti į tą tautinę dvasią. Mane patraukė man dar vis nesuprantama ir neapčiuopiama meilė lietuviškam žodžiui. Kitus gali patraukti gražus eilėraščių posmelis, tautinis šokis ar liaudies daina, pasikalbėjimas su svetimtaučiu, kuris yra išmokęs lietuvių kalbą, ar perskaityta gera lietuviška knyga. Didžiausias spektaklis ir mažiausia smulkmena gali paveikti jaunuolį atgausti tautinę samonę ir nereikės pasiteisinimų anglų kalbos vartosenai, nereikės šitokių straipsnių, nes tuomet jaunimas savarankiškai vartos lietuvių kalbą, mūsų kultūros sėklą, kuri atskleis dar ir ateityje mūsų istorijos, literatūros ir poezijos žiedus.

Ramutė Plioplytė

Irena Mitkutė
Iš "Lietuviškųjų keiksmažodžių"
Iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 psl.)

Ką girdėsime ir matysime studentų ateitininkų stovykloje, Dainavoje

Kaip žinome, Studentų ateitininkų sąjungos vasaros stovykla įvyks Dainavoje rugp. 28-rugs. 3 dienomis. Kviečiame visus savo narius joje dalyvauti. Stovyklos programoje numatyta Algis Rukšėnas — Simas Kudirka, Kun. Algimantas Ke-

V. Ramojus — Religijos persekiojimas Lietuvoje, K. Bradūnas — M. Čiurlionis, kun. dr. Kęstutis Trimakas — Tikėjimo psichologija, dr. Adolfas Damušis — Gyvybės išsivystymas: kūrimas ar evoliucija, E. Bradūnaitė — Lietuvių tautosaka

zys — Pensilvanijos lietuviai, Pensilvanijoje, V. Maciūnas —

JUDAM, KRUTAM!

Studentų ateitininkų stovykla

Studentų Ateitininkų Sąjungos stovykla įvyks š. m. rugpičio mėn. 26 — rugsėjo mėn. 3 d. Dainavos stovyklavietėje. Norintys stovykloje dalyvauti prašomi registruotis pas draugų pirminkus.

Jaunimo spaudos ir radijo savaitgalis

Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos Ryšių Centras kartu su Lietuvių Žurnalistų Sąjunga ruošia Jaunimo spaudos ir radijo savaitgalį Gintaro vasarvietėje, Union Pier, Michigan, rugsėjo mėn. 15-17 dienomis. Norintys dalyvauti registruojasi šiuo adresu iki rugsėjo mėn. 10 d.: PLJS Ryšių Centras, 2423 West Marquette Road, Chicago, Illinois, 60629.

Registracijos mokestis — 5 dol. Čekius rašyti: L.W.Y.A. Communication Center.

Jaunimo simpoziumas PLB seime

IV Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo metu Washingtono įvyks jaunimo simpoziumas. Simpoziumas, kurio tema: "Jaunimas tautinėje veikloje ir Lietuvių Bendruomenėje" bus rugsėjo mėn. 1 d. šeštadienį, 9 val. ryto, Statler Hilton viešbutyje, Washington, D. C.

Naujas "Pasaulio Lietuvių Jaunimo" numeris

Antrasis "Pasaulio Lietuvių Jaunimo" žurnalo numeris jau išėjęs. Jį Chicagoje galima įsigyti Vaznelių parduotuvėje, 71 ir Campbell gatvės kampo, Paramoj, 69 ir Maplewood gatvės kampo ir PLJS Ryšių centre, 2423 West Marquette Road, Chicago, Ill., 60629. Vieno numerio kaina — 50 ct., prenumerata metams — 2 dol.

PLJS Ryšių centre galima taip pat įsigyti ir Algio Rukšėno knygą "Day of Shame". Vienos knygos kaina 8 dol. Čekius rašyti: L.W.Y.A. Communication center.

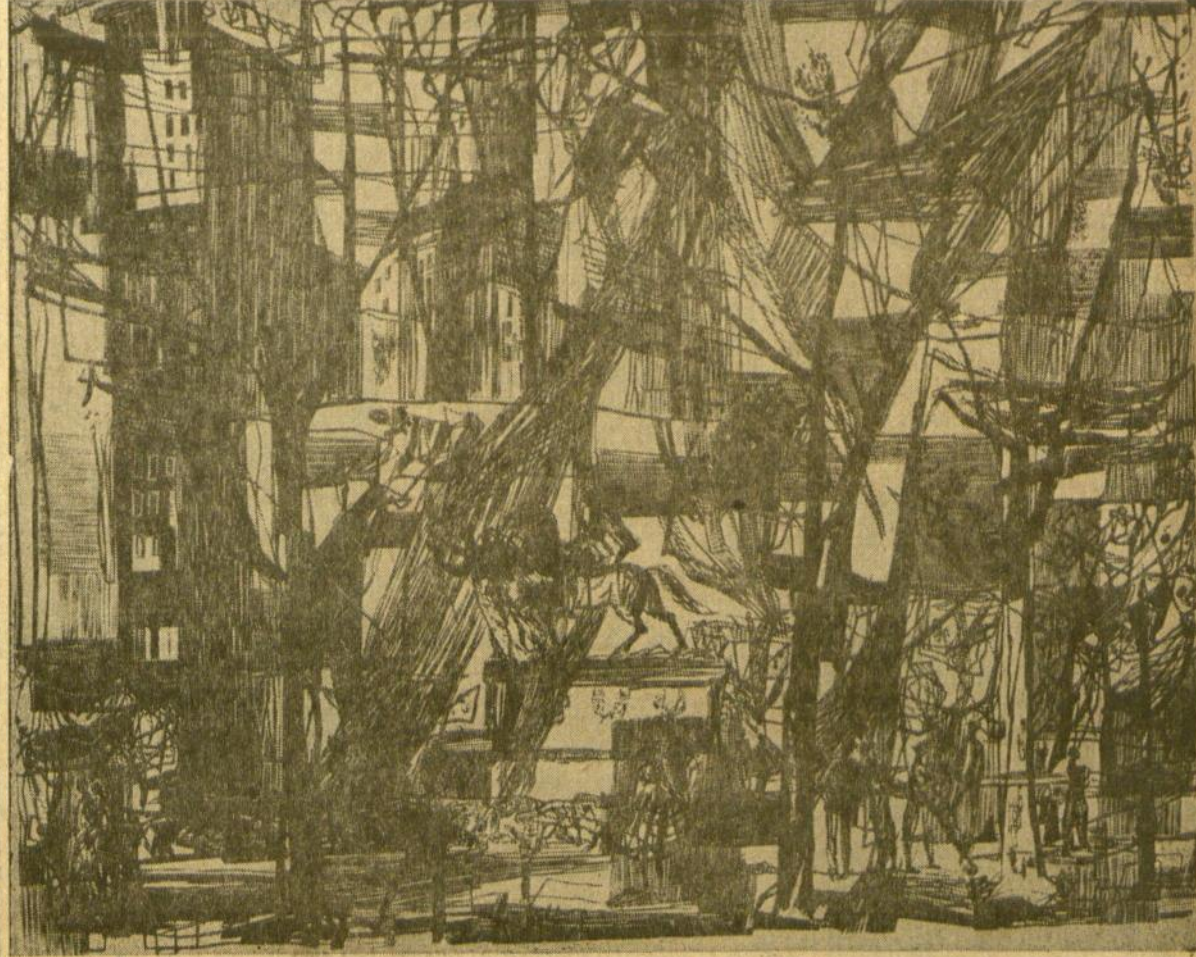
FILMŲ FESTIVALIS UNIVERSITETE

Chicagos universitetas lapkričio mėnesį ruošia filmų festivalį, kurio metu bus rodomi pramoginiai filmai, trumpieji filmai, studentams skirtieji filmai, pramonės, verslo, švietimo, televizijai skirtieji filmai ir televizijos komerciniai filmai. Bus filmų seminarai, diskusijos, interviu su žymesniais svečiais. Numatoma, kad į šį festivalį atvyks filmų pasaulio žmonės iš Anglijos, Rusijos, Japonijos, Indijos, Prancūzijos, Peru, Kanados, Jugoslavijos, Kuait, Irano, Ispanijos ir Vokietijos. Šio festivalio reikalais galima kreiptis adresu: Film Festival, 12 E. Grand, Chicago, Ill., 60611.

Lietuvių išeivių visuomenė. Bus ir įdomūs pokalbiai temomis: Išeivija ir mes, Krikščionija ir mes, Lietuva ir mes. Netruks ir linksmųjų bei poilsinių programų.

Vienas iš stovyklos vakarų skirtas sostinės Vilniaus 650 metų sukakčiai paminėti. Tą vakarą poetas Kazys Bradūnas skaitys savo naujausios kūrybos Gedimino laiškų temomis.

Visi S. A. S. nariai ir kandidatai kviečiami stovyklon užsiregistruoti pas draugų pirminkus arba Dainą Danilevičiūtę, 6635 S. Talman, Chicago, Ill., vakarais tel. (312) GR 6-8161. Susiklosčius padėčiai, ne užsiregistruojantiems vietos neprižadame, ypač savaitgalį.

V. K. Jonynas

Penktoji Ave. New Yorke (medžio raiž., 1958)
Iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 pal.)

JAUNIMAS IR PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IV-TASIS SEIMAS

Š. m. rugpičio mėn. 30 —

rugsėjo mėn. 3 dienomis įvyks PLB seimas. Šis seimas jau yra ketvirtasis. Pavartę praėjusių lapų, randame, kad bendruomeninėje gyvenime, kraštų tarybų sesijose, apygardų, apylinkių ir centrinių valdybų posėdžiuose ir kituose įvairiuose suvažiavimuose visur buvo žvelgiama į ateitį ir konkrečiai daug kalbama apie jaunimą.

Sis ketvirtasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas įvyks po dviejų didingai ir triukšmingai praėjusių Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresų, kurių rengimo iniciatyva ir apskritai jiems parama atėjo PLB Valdybos rūpesčiu.

Prieš ketvirtąjį PLB Seimą galvojame: ar jaunimo reikalai yra geresnėje padėtyje, negu prieš įvykusius jaunimo kongresus, krašto tarybų sesijas ir net prieš pirmąjį Kanados ir JAV Lietuvių Jaunimo Kongresą, įvykusį pirmosios tautinių šokių šventės metu? Ar jaunimas daugiau domisi lietuvių ir lietuvių reikalais, negu anksčiau, kai dar nebuvo matyti tiek daug pastangų jų de-

mesiai sukelti?

Galime atsakyti taip ir ne. Taip — nes jaunimo kongresų metu daug kartų buvo linksmuojamas Lietuvių Bendruomenės gyvenime, kraštų tarybų sesijose, apygardų, apylinkių ir centrinių valdybų posėdžiuose ir kituose įvairiuose suvažiavimuose visur buvo žvelgiama į ateitį ir konkrečiai daug kalbama apie jaunimą.

Kongresų rengimo komitetuose jaunimo organizacijų atstovai buvo sukviešti po bendruomenės sparnu. Rengime jie, būdami komitete, jautė esminį organizuotos bendruomenės užnugarį. Juo pasitikėjo ir, tik tuo pasitikėjimu sekdami, vykdė Kongreso rengimo darbus. Bet labai ir labai mažai organizacijų atstovų pasirūpino, kad jų nariai stovyklose ar studijų savaitėse būtų plačiau supažindinami su pačia bendruomenės idėja, tikslais, siekimais ir organizacine santvarka. Čia ir yra esminė kliūtis, kad pats jaunimas, jo organizacijų vadovybės per daug lėkštai žiūri į pačią lietuvių išlaikymo kartinę atsparą, svetimuose kraštuose gyve-

nančią tautos jungtį, siekiamą įgyvendinti organizuota Lietuvių Bendruomenė. O kas gi labiau pajuto bendruomenės reikšmę, negu tie, kurie dirbo jaunimo kongresų komitetuose ir jautė tikrovėje organizuotos bendruomenės esimą.

Lituanistinėse mokyklose tautinės jungties idėjos aiškiniui skiriama apgailėtina mažai laiko. Iki šiol šiam svarbiu reikalui nėra paruoštos jokios programos.

Siuose dvejuose atvejuose ir glūdi atsakymas į tai, kad ir IV PLB Seimo išvakarėse nedaug pažengta bendruomenės idėjos paskleidime jaunimo tarpe.

Reikia ne vien tik išgirsti, kad tokia organizacinė santvaka mūsų veikla, bet reikia ir sąmoningai priimti jos būtinumą ir tautinės savivarbos jausmo išugdymo svarbą.

Šiame Seime dalyvaus daugiau jaunimo atstovų negu anksčiau buvusiuose. Ir jų reikalus būtų kalbėti į jaunimą ir kelti bendruomeninę idėją. Nes į jaunimą tegalime eiti tik per jaunimą.

Jūratė Jasaitytė

VILNIAUS SVIETĖJO MIRTIES SUKAKTIS

Jau 40 m., kai 1933 m. rugp. 14 d. Vilniuje mirė visuomenininkas, rašytojas kun. Petras Kraujalis. Jis dar 1896 m. Mintaufoje už dalyvavimą mokinių maište prieš rusiškas pamašas buvo pašalintas iš gimnazijos. Baigęs Petrapilio akademiją, buvo paskirtas Visų Šventų parapijon Vilniuje, bet dėl lenkininkų intrigu iškeltas į Gardiną. Nuo 1912 m. atkeltas į Vilnių, buvo Sv. Mikalojaus par. klebonas, dvasinės seminarijos profesorius, technikos mokyklos kapelionas, Aušros redaktorius. 1917 metais dalyvavo lietuvių seime Petrapily. Nuo 1922 m. iki mirties vadovavo lietuvių švietimo draugijai Rytui, globojo Vytauto D. gimnaziją ir mokytojų seminariją. Aktyviai veikė Lietuvių mokslo draugijoje, Sv. Kazimiero dr. je, Nukentėjusiems dėl karo dr. je. Lenkų okupacijos metu pakartotinai kalintas Lukiškių kalėjime, redagavo Lietuvos Kelią, Kelią, Vilniaus Garsą, Garsą, Vilniaus Varpą.

Vilniaus universitete dėstė lietuvių kalbą. Dalyvavo tautinių mažumų kongrese Ženevoje. Eilės patriotinių ir religinių veiklų autorius. Mirė teturėdamas 51 m. amžiaus.

KURSAI GYDYTOJAMS

Per metus laiką, pradedant rugs. 1 d., JAV-se gydytojams pasitobulinti bus suruošta 2,441 kursai 697 mokslo įstaigose.

Zita Sodeikienė

Asimiliacija gyvenimo cikle
Iš lietuvių dailininkų Amerikoje parodos Corcoran galerijoje, Washington, D. C. (žiūr. 1 pal.)